

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Výcvik policistů prvosledových hlídek na zákrok proti ozbrojenému útočníkovi

Training of First Response Patrols for Intervention against an Armed Attacker

Bakalářská práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Plánování a řízení krizových situací
Autor bakalářské práce: Michal Kasl
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Mgr. Matěj Tejmar

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Kasl** Jméno: **Michal** Osobní číslo: **319367**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Plánování a řízení krizových situací**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Výcvik policistů prvosledových hlídek na zákrok proti ozbrojenému útočníkovi

Název bakalářské práce anglicky:

Training of First Response Patrols for Intervention against an Armed Attacker

Pokyny pro vypracování:

Předmětem bakalářské práce bude problematika výcviku policistů prvosledových hlídek se zaměřením na ozbrojeného pachatele. Teoretická část bude zpracována na základě studia odborné literatury a budou popsány základní pojmy spojené s výcvikem policistů. Dále zde bude popsána činnost prvosledových hlídek a pozornost bude věnována ozbrojenému pachateli. V praktické části bude realizována kvantitativní metoda sběru dat a to formou dotazníku s minimálně sto respondenty, který bude zaměřen na zjištění informací, zda je výcvik prvosledových hlídek ve Středočeském kraji, v kraji Vysočina a v Praze dle názoru policistů dostatečný a obsahově přínosný. Součástí bude i následná analýza získaných dat, která bude doplněna o porovnání výcviku policistů ve Středočeském kraji, v kraji Vysočina a v Praze. V závěru práce budou navržena doporučení pro praxi.

Seznam doporučené literatury:

- [1] ČÍRTKOVÁ, Ludmila, Forenzní psychologie, ed. 2. uprav., Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, ISBN 978-80-7380-213-4
- [2] ŠTEINBACH, Miroslav, Čtvrtstoletí Policie České republiky: 25 let Policie České republiky 1991-2016, Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016, ISBN 978-80-260-9597-2
- [3] ZÁMEK, David, Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR, Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, ISBN 978-80-7380-429-9

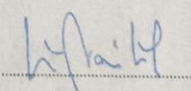
Jméno a příjmení vedoucí(ho) bakalářské práce:

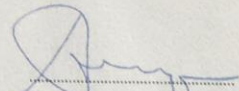
Ing. Mgr. Matěj Tejmar

Jméno a příjmení konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **17.02.2020**

Platnost zadání bakalářské práce: **19.09.2021**

prof. MUDr. Leoš Navrátil, CSc., MBA, dr.h.c.
podpis vedoucí(ho) katedry

prof. MUDr. Ivan Dylevský, DrSc.
podpis děkana(ky)

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem Výcvik policistů prvosledových hlídek na zákrok proti ozbrojenému útočníkovi vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Kladně dne 05.05.2020

.....

podpis

Poděkování

Velice rád bych v první řadě poděkoval Ing. Mgr. Matěji Tejmarovi za odborné vedení bakalářské práce, za jeho obětavost, vstřícnost a poskytnutí cenných rad a připomínek při konzultacích.

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na výcvik policistů prvosledových hlídek na zákrok proti ozbrojenému útočnickovi.

Teoretická část práce je zaměřena na prvosledové hlídky. V úvodních kapitolách jsou vymezeny základní pojmy, které se výcviku prvosledových hlídek týkají. Dále je zde popsán systém prvosledových hlídek v rámci Policie České republiky, jejich činnost, vybavení, dojezdové časy. Následující kapitola je věnovaná popisu ozbrojeného útočnicka a aktivního střelce i s reálnými případy.

V praktické části je věnována pozornost samotnému výcviku policistů. Je zde využita metoda dotazníkového šetření, kdy respondenty jsou policisté prvosledových hlídek ze Středočeského kraje, hl. m. Prahy a kraje Vysočina. Praktická část je také doplněna porovnáním výcviku prvosledových hlídek mezi jednotlivými třemi zmíněnými kraji a v diskuzi jsou porovnány mnou získané výsledky s výsledky jiných autorů, zabývajících se obdobnou tematikou.

Klíčová slova

aktivní střelec; AMOK; mimořádná událost; pachatel; ozbrojený útočník; prvosledové hlídky; výcvik

Abstract

The bachelor thesis is focused on the Training of First Response Patrols for Intervention against an Armed Attacker

The theoretical part of the thesis is focused on the first response patrols. In the introductory chapters there are defined basic terms, which are related to the training of first response patrols. Furthermore, there is described the system of first response patrols within the Police of the Czech Republic, their activities, equipment, commuting times. The following chapters is devoted to the description of an armed attacker and active shooter with real cases.

The practical part pays attention to the training of police officers. The method of questionnaire survey is used, when the respondents are policemen of the first response patrols from the Central Bohemian Region, Prague and the Vysočina Region, the practical part is also supplemented by a comparison of the training of the first response patrols between the three mentioned regions. In the discussion, the results obtained by me are compared with those of other authors.

Keywords

activ shooter; AMOK; emergency offender; armed attacker; first response patrols; training

Obsah

1	ÚVOD.....	9
2	CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY	11
2.1	Cíl práce.....	11
2.2	Stanovené hypotézy.....	11
3	PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU	12
3.1	Definování základních pojmů.....	12
3.1.1	Hlídková služba.....	12
3.1.2	Prvosledové hlídky.....	12
3.1.3	Pachatel	12
3.1.4	Aktivní střelec	13
3.1.5	AMOK.....	13
3.1.6	Mimořádná událost.....	13
3.2	Prvosledové hlídky	14
3.2.1	Zařazení prvosledových hlídek v rámci PČR.....	14
3.2.2	Dojezdové časy	15
3.2.3	Vybavení prvosledových hlídek	16
3.3	Aktivní střelec a nebezpečný pachatel	17
3.3.1	Aktivní střelec	17
3.3.2	Případ aktivního střelce v České republice – Uherském Brodě.....	19
3.3.3	Nebezpečný pachatel.....	20
4	METODIKA	21
4.1	Dotazníkové šetření	21
4.2	Časový harmonogram sběru dat	21
4.3	Stanovení výzkumného vzorku	21
4.4	Výzkumný nástroj	21

4.4.1	Porovnání výcviku prvosledových hlídek ve Středočeském kraji, v hl.m Praze a v kraji Vysočina.....	22
5	VÝSLEDKY VÝZKUMU.....	29
5.1	Vyhodnocení údajů z dotazníku.....	29
5.2	Vyhodnocení cílů práce	37
5.3	Vyhodnocení hypotéz	38
6	DISKUZE	40
7	ZÁVĚR.....	48
8	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	49
9	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	50
10	SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ	53
11	SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK	54
12	SEZNAM POUŽITÝCH PŘÍLOH	55

1 ÚVOD

V poslední době se policisté stále častěji setkávají při výkonu své práce s fenoménem ozbrojeného pachatele. Jedná se nejen o světový problém aktivního střelce, ale i o pachatele běžné trestné činnosti, kteří jsou ozbrojeni. Dle ust. § 118 trestního řádu se zbraní rozumí vše, čím je možno učinit útok proti tělu důraznější. Policisté, kteří u takových incidentů zasahují, jsou velmi často ohrožováni na životě a zdraví a na takové situace by měli být připraveni. Setkat se s ozbrojeným pachatelem mohou všichni policisté ve službě i mimo ni. Nejčastěji se však jedná o policisty prvosledových hlídek, kteří přijíždějí na místo jako první, a tedy i jako první musí v takové situaci zakročit. Z těchto důvodů musí všichni policisté prvosledových hlídek procházet výcvikem, kde jsou připravováni na různé situace, které během jejich služby mohou v souvislosti s ozbrojeným útočníkem nastat.

Uvedené téma jsem si vybral především proto, že sám jsem policista. 12 let jsem sloužil v rámci Krajského ředitelství policie Středočeského kraje na oddělení hlídkové služby na Kladně jako člen prvosledové hlídky. V současné době působím jako instruktor ve Školním policejním středisku v Sadské, kde mimo jiné připravuji policisty prvosledových hlídek na zákroky proti ozbrojenému pachateli. Ze své praxe vím, jak je výcvik proti ozbrojenému pachateli důležitý, protože jsem se s těmito situacemi již mnohokrát setkal. Právě pro důležitost výcviku jak po fyzické stránce, tak po psychické stránce, se domnívám, že je toto téma velmi aktuální. Pro policisty, kteří k incidentu přijedou jako první, je připravenost klíčová, stejně tak, jako vybavení, výstroj a výzbroj. Pro výcvik jsou samozřejmě důležití i samotní instruktoři, kteří předávají své znalosti a dovednosti.

V teoretické části se zaměřím na vysvětlení základních pojmů, které souvisejí s výcvikem prvosledových hlídek, dále se blíže zaměřím na prvosledové hlídky a na rozdíl mezi nebezpečným pachatelem a aktivním střelcem.

V druhé, empirické části práce bude provedena metoda sběru dat a to formou nestandardizovaného dotazníku. Součástí dotazníku bude také následná analýza získaných dat, která bude ještě doplněna o porovnání výcviku policistů v různých třech vybraných krajích. V diskuzi bude využita metoda komparace s výsledky jiných výzkumníků. V závěru práce budou navržena doporučení pro praxi.

Nedílnou součástí bude i kapitola diskuse, kde bude uveřejněna analýza získaných výsledků a provedena komparace námi dosažených výsledků s výsledky jiných autorů, kteří se zpracovávanou problematikou zabývali.

2 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY

Cílem teoretické části této bakalářské práce je zmapování systému prvosledových hlídek, seznámení se se základními pojmy, které s prvosledovými hlídkami bezprostředně souvisejí a s vymezením rozdílů mezi aktivním střelcem a nebezpečným pachatelem.

V praktické části je hlavním cíle verifikace nebo falzifikace stanovených hypotéz, a to pomocí výsledků nestandardizovaného dotazníkového šetření, které bylo realizováno u příslušníku PČR ve Středočeském kraji, v hl.m. Praze a v kraji Vysočina. Dále bude porovnán výcvik v uvedených krajích.

Dalším cílem v praktické části je zhodnocení všech získaných výsledků z dotazníkového šetření, na jejichž základě se stanoví navrhovaná opatření, která by mohla vést ke zlepšení a zkvalitnění výcviku.

2.1 Cíl práce

- Na základě analýzy odborné literatury a literární rešerše přinést ucelený náhled na prvosledové hlídky, popsat jejich zařazení, vybavení a zásahy proti nebezpečným pachatelům,
- Verifikace nebo falzifikace stanovených hypotéz,
- Na podkladě získaných dat z vyplněných dotazníků provést analýzu výsledků dotazníkového šetření a následně uskutečnit námi získaných výsledků s výsledky jiných autorů,
- Porovnání výcviku prvosledových hlídek ve Středočeském kraji, hl.m. Praze a kraji Vysočina
- Zhodnotit získané výsledky a stanovit opatření, vedoucí ke zkvalitnění výcviku

2.2 Stanovené hypotézy

V bakalářské práci jsme si stanovili následující hypotézy:

Hypotéza 1: *Předpokládáme, že policisté zařazení v prvosledových hlídkách považují výcvik za dostatečný.*

Hypotéza 2: *Předpokládáme, že kvalita a frekvence výcviku je ve všech krajích stejná.*

Hypotéza 3: *Předpokládáme, že policisté prvosledových hlídek jsou vzhledem k výcviku dostatečně připraveni na zákrok proti nebezpečnému pachateli.*

3 PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Definování základních pojmů

3.1.1 Hlídková služba

Hlídková služba je jednou ze základních a systematických forem činnosti vykonávané policisty ve svěřených úsecích nebo stanovištích, která zajišťuje zejména bezprostřední ochranu veřejného pořádku, předcházení, zabraňování a odhalování trestné činnosti, jiného protiprávního jednání a plnění dalších úkolů na výkonných organizačních člancích. Hlídková služba je organizována hlavně v místech, kde je očekávání špatná bezpečnostní situace nebo kde často dochází k narušování veřejného pořádku. Jedná se o místa s větší fluktuací obyvatel, jako jsou města, zastavěné oblasti, průmyslové oblasti, turistická a lázeňská místa.

Hlídková služba je organizována u obvodních oddělení Policie České republiky (dále jen PČR) a místních oddělení PČR (Zámek, 2013).

3.1.2 Prvosledové hlídky

Jde o policisty, jejichž úkolem je především zajistit rychlý a efektivní zásah proti ozbrojenému pachateli. Tyto hlídky vznikly v roce 2011 jako reakce na události v Norsku. Cílem je mít na každém územním odboru, neustále dvě prvosledové hlídky (dále jen PSH) s dojezdem na místo zásahu do 15 minut (Policie ČR, 2019).

3.1.3 Pachatel

Ustanovení § 22 zákona č. 40/2009 Sb., uvádí, že pachatelem trestného činu je ten, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná. Ustanovení § 22 trestního zákoníku uvádí, že „*pachatelem trestného činu je i ten, kdo k provedení činu užil jiné osoby, která není trestně odpovědná pro nedostatek věku, nepříčetnost, omyl, nebo proto, že jednala v nutné obraně, krajní nouzi či za jiné okolnosti vylučující protiprávnost, nebo sama nejednala nebo nejednala zaviněně.*“

3.1.3.1 Typologie pachatelů

Afektivní pachatelé jednají na podkladě emocionálně vyhrocené situace, nejčastěji se jedná o vztahové delikty, kde není velká pravděpodobnost opakování a pachatel není označen za nebezpečného. Vágnerová (2008) uvádí, že do této kategorie pachatelů patří

lidé s tzv. patickým afektem, který se dá popsat jako silný výbuch emocí spojený s krátkou poruchou vědomí. Jedinec se v tomto stavu může dopustit závažného trestného činu, aniž by si ho později pamatoval nebo uvědomoval. Lidé s organickým poškozením mozku mají větší sklon k takovýmto afektivním poruchám.

Deviantní pachatelé jsou velmi nebezpeční, své útoky směřují na neznámé osoby, jejich jednání je nevypočitatelné a tím pádem i velmi nebezpečné.

Racionální pachatelé jsou nejnebezpečnější, jejich činy jsou předem velmi dobře promyšlené, stejně jako důsledky z činu vyplývající. Pachatel předem ví, jaký přínos pro něj bude provedený akt mít a jedná z vypočítavosti (Matoušková, 2013).

3.1.4 Aktivní střelec

Definice charakterizujících aktivního střelce je celá řada. Základní definice tohoto pojmu vychází z katalogového souboru typové činnosti Integrovaných záchranných složek STČ – 14/IZS. *„Nebezpečný pachatel, který volil použití zbraně proti jiným osobám k dosažení svých cílů. Obvykle jde o jednotlivce, může se ale také jednat o skupinu pachatelů. Nemá zábrany pro jakékoliv chování s cílem zabít nebo zranit co největší počet osob.“*

3.1.5 AMOK

Termín „AMOK“ je pracovní název, který ukazuje na zkratkovitost jednání aktivního střelce pro tento případ v trestněprávní rovině.

Typová činnost nazvaná AMOK – útok aktivního střelce je jednou z patnácti typových činností vytvořených ke specifickým zásahům integrovaného záchranného systému.

3.1.6 Mimořádná událost

Podle zákona 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému je termín mimořádná událost *„škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedených záchranných a likvidačních prací.“* Záchranné práce jsou definovány jako činnost směřující k odvrácení nebo omezení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí. Za likvidační práce považujeme činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016).

3.2 Prvosledové hlídky

V rámci zhoršující se bezpečnostní situace na celém světě a možném ohrožení občanů v České republice, kteří mohou být ohroženi více a ve větším rozsahu, než tomu bylo doposud, byla uskutečněna řada jednání a podáno mnoho návrhů. Jednalo se v nich o to, kterými směry by se PČR mohla dále ubírat a poskytnout adekvátní a včasnou ochranu svým obyvatelům. Jedním z možných ohrožení může být ozbrojený pachatel, který střílí kolem sebe, nebo v poslední době se rozšiřující útoky vozidly, kdy pachatel úmyslně najede do většího davu lidí s cílem způsobit co největší škody na zdraví a životech lidí. Dále to může být též nastražení výbušných a zápalných zařízení na místech s velkou kumulací osob. Také to mohou být různé havárie a nehody velkého rozsahu, při kterých jsou potřeba veškeré složky integrovaného záchranného systému. Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto, že bude služba pořádkové policie přeskupena a byly v rámci základních útvarů PČR vytvořeny tzv. prvosledové hlídky. Tyto hlídky jsou schopny plně a včasně reagovat na jakékoli náročnější krizové situace (Zámek, 2013).

K systému PSH je důležité podotknout, že ke dni 31. 12. 2019 stále ještě není k dispozici právní úprava – interní akt, který by komplexně řešil tuto problematiku.

3.2.1 Zařazení prvosledových hlídek v rámci PČR

Systém PSH prozatím nepředpokládá zakládání nových útvarů nebo organizačních článků. Je možné, že postupem času bude systém více či méně určitým způsobem pozměněn. Je však na shodě i z profesní praxe ze zahraničí, že systém se jeví jako velmi funkční a účinný. Aktuálně zajišťují úkoly PSH základní organizační články, jako jsou obvodní oddělení, územní odbory, hlídkové služby, v hl. m. Praze např. Pohotovostní motorizovaná jednotka, a na některých místech v republice pak např. Pohotovostní a eskortní oddělení. O jejich rozmístění a počtů v teritoriu, o tom rozhoduje vedoucí funkcionář územního odboru, resp. krajský ředitel. Vše vychází ze specifík daného teritoria – počet obyvatel, celková rozloha, kvalita místních silničních komunikací apod. (Vokuš, 2010).

Podle Rozkazu ředitele krajského ředitelství policie Stč. kraje č. 31/2017 je výkon služby prvosledových hlídek:

1. zajišťován zpravidla nepřetržitě po dobu 24 hodin denně minimálně dvoučlennou motorizovanou hlídkou, kdy prioritou výkonu služby je řešení událostí FHQ (First Hight Quality – vysoce sledovaná událost),

2. není pro případ vyslání k neodkladnému zákroku při události FHQ omezen hranicemi služebního obvodu organizačního článku krajského ředitelství, přičemž o vyslání hlídky mimo vlastní služební obvod k události FHQ rozhoduje na základě aktuální bezpečnostní situace a pohybu hlídek policista integrovaného operačního střediska,

3. je plánován s ohledem na nutnost okamžitého vyslání na zákrok při události FHQ tak, aby běžná činnost prvosledové hlídky mohla být přerušena nebo ukončena a hlídka mohla okamžitě reagovat na vyslání k události FHQ, zejména pak neobsahuje eskorty a střežení osob omezených na osobní svobodě, s výjimkou případů eskorty osoby omezené na osobní svobodě prvosledovou hlídkou při zákroku nebo odůvodněných případů asistencí při eskortě nebezpečného pachatele,

4. je plánován formou instruktáže v informačním systému Instruktaž s příznakem prvosled,

5. je v případě, že okamžité vyslání PSH k zákroku nesnese odkladu (zejména proto, že je bezprostředně ohrožen život nebo zdraví osob, nebo že bude zákrok veden proti nebezpečnému pachateli), zproštěn povinnosti dokončit dosud prováděný služební úkon za předpokladu, že velitel prvosledové hlídky podá hláskou službu na integrované operační středisko nebo dozorčímu organizačního článku krajského ředitelství, při kterém je prvosledová hlídka zřízena, aby k dokončení takového úkonu mohla být vyslána jiná hlídka nebo bylo přijato jiné dostačující opatření.

3.2.2 Dojezdové časy

Dojezdový čas řeší koncepce rozvoje policie v letech 2016 – 2022, která počítá s tím, že dojezdové časy hlídek prvotního zásahu budou do 10 minut. Je to právě jedna z předností PSH. Technicky vychází měření z dat systému, který zaznamenává aktuální statusy hlídek, pohybujících se v terénu. Ze získaných dat jsou pak prováděny statistiky. Ve chvíli, kdy operační důstojník vysílá hlídku na místo události, policisté musí vyslat do systému status fyzickým stisknutím příslušného tlačítka na vozidlové radiostanici a stejný postup je poté uplatněn při jízdě s výstražným rozhlasovým a zvukovým zařízením (dále VRZ) tj. vozidla s právem přednosti v jízdě, při příjezdu na místo, opuštění místa zákroku nebo například v případě, že je hlídka opět k dispozici operačnímu středisku. Z výše uvedeného jsou data závislá na policistech, kteří fyzicky odesílají za pomoci radiostanice statusy operačnímu středisku. Druhou možností je stanovení statusu hlídky operačním

důstojníkem, který toto provede přímo do systému, nicméně obecně je vyžadováno, aby statusy odesílali přímo policisté z dané hlídky prostřednictvím stisknutím tlačítka nebo pokud nelze, tak fonicky radiostanicí.

Co se týká praxe v dojezdových časech, ukazuje se, že hlídky jsou díky aktivnímu výkonu služby v terénu schopny zasahovat v relativně krátkých časových úsecích – ve velkých městech se jedná nejčastěji o desítky sekund až minuty dle lokace místa (v minimu nejhorších případů desítky minut), v rámci územního odboru jsou dojezdové časy vzhledem k větším vzdálenostem o něco horší, nicméně stále je snaha počty hlídek k lepší dostupnosti zvyšovat a časy tak zkracovat. Prakticky však samozřejmě záleží na počtu hlídek v terénu, jejich lokaci, případně jakou provádí aktuálně činnost.

3.2.3 Vybavení prvosledových hlídek

PČR jako organizační celek disponuje značným množstvím různých typů a druhů střelných zbraní. Především se jedná o krátké zbraně jednotlivce (pistole) a dlouhé zbraně (samopaly, brokovnice a odstřelovačské pušky). Jednotlivé zbraně jsou veškerým organizačním článkům u PČR přidělovány dle platné systemizace. Různé služby policie mají tuto systemizaci střelných zbraní různou a také různými zbraněmi disponují, např. služba dopravní policie disponuje zpravidla krátkými zbraněmi jednotlivce a Útvar rychlého nasazení, disponuje téměř veškerými zbraněmi u policie (Gregor, 2017).

PSH mají k dispozici služební vozidlo, které musí obsahovat uzamykatelný systém zbraní skupinového vyzbrojení v předních dveřích vozidla s vizuálním překrytím zbraní skupinového vyzbrojení nebo systém trezorové skříně umístěné v zavazadlovém prostoru. Zbraně skupinového vyzbrojení jsou určeny pro vyzbrojení policistů v organizačních součástech útvarů. Podobně jako policisté zásahové jednotky jsou tito policisté trénováni ve střelbě z krátkých zbraní, ale i ze zbraní skupinového vyzbrojení. Zbraněmi skupinového vyzbrojení jsou ostatní zbraně určené pro vyzbrojení policistů u útvarů v rámci organizačních článků (krajského ředitelství, městského ředitelství, atd). Počty a druhy zbraní jsou vymezeny v systemizaci a prováděcích interních aktech řízení zejména v závazných pokynech policejního prezidenta či v rozkazu krajského ředitele.

Vybavení policistů prvosledové hlídky:

- pistole ČZ 75D (po ukončení životnosti by měl být nahrazen Glock 17),
- zbraň skupinového vyzbrojení - H&K MP-5, H&K MP-7, Steyr AUG (záleží na kraji),

- nosič plátů s takzvaným molle systémem (kdy MOLLE je zkratka pro Modular Lightweight Load-carrying Equipment, tedy modulární lehké vybavení je standardem pro modulární taktickou výbavu, jako jsou například taktické vesty a nosiče balistických plátů nebo batohy, taktické opasky, nejrůznější nosné panely a mnoho další výbavy),
- balistické pláty
- ruční radiostanice,
- služební stejnokroj,
- balistické brýle,
- balistická helma,
- balistický štít,
- taktické stehenní pouzdro,
- svítilna jako příslušenství ke zbrani skupinového vyzbrojení (Bocán, 2016)

3.3 Aktivní střelec a nebezpečný pachatel

3.3.1 Aktivní střelec

Osobnost aktivního střelce je ovlivňována stejnými faktory, které mohou působit na každého z nás, nicméně reakce na ně se může velice lišit. Každá osoba je silně ovlivňována prostředím, ve kterém se pohybuje. Toto prostředí může být buď blízké (mikrosociální prostředí), nebo vzdálenější (makrosociální prostředí) na základě vlivů vycházejících z těchto dvou prostředí se vyvíjí naše osobnost (Čírtková, 2004).

- Mikrosociální prostředí má větší potenciál (než makrosociální) ovlivnit vývoj jedince, a to zejména z toho důvodu, že se v tomto prostředí jedinec pohybuje nejčastěji. Jedná se o vlivy ze strany sociálního prostředí rodiny, školy nebo kamarádů.
- Makrosociální prostředí je vytvořeno obecně společností, která má určitá společenská pravidla s typickými vnějšími projevy, které působí na jedince. Jedinec na tato pravidla může reagovat pozitivně, akceptuje je, aktivně je podporuje nebo se staví do opozice a tato pravidla má tendenci odmítat a vyhýbat se jim. Jedinec si na základě zkušeností vytvoří svoji představu o tom, zda je možné, aby naplnil svoje osobní hodnoty či uspokojil své osobní potřeby v daných společenských podmínkách. Pokud ano dochází u něho k utvrzení stávajících hodnot, postojů či zájmů. V opačném případě dochází

k vnitřním rozporům, které vedou ke zpochybňování, a tedy i změně jeho dosavadních zájmů či potřeb (Navrátil, Mattioli, 2011).

Na základě působení faktorů, které byly popsány výše, se může vyvinout jedinec, jehož nespokojenost, přesvědčení, špatné duševní zdraví či jiné důvody, mohou vést až k vražednému šílenství. Podle Čírtkové (2004) rozlišujeme několik typických profilů aktivního střelce:

- Aktivní střelec z frustrace - jedná se o emočně nestabilního jedince, jehož frustrace vychází z obvyklých problémů člověka. Může se jednat například o ztrátu zaměstnání, krivdu, nedostatek finančních prostředků či ztrátu partnera. Tento typ osoby se obvykle vyznačuje introverzí, slabou sebekontrolou, která vede k impulzivnímu jednání.
- Aktivní střelci z fanatismu- jejich čin vychází z fanatického přesvědčení či určité ideologie skupiny. Terčem jejich útoku zpravidla bývají shromáždění osob hlubšího významu jako např. náboženské či politické shromáždění. Čin považují za správný a nevyhnutelný. Charakteristickým znakem těchto osob je především netolerance vůči jiným názorům a nesnášenlivost. Čin systematicky plánují a po střelbě opouští místo činu, což je rozdíl oproti obvyklému „šílenému střelci“, jehož počínání zpravidla končí sebevraždou.
- Aktivní střelci s vážnou duševní poruchou- jednoznačným důvodem počínání je duševní choroba pachatele, většinou se jedná o určitou formu psychózy. Diagnóza směřuje do oblasti psychóz. Pro tento typ aktivního střelce spáchání sebevraždy. Je třeba uvést, že výše zmíněné typy aktivních střelců jsou jakýmsi standardem, nicméně každý jedinec je individuální. Je možné, že nastane případ, kdy se jedinec naprosto vymyká předchozímu popisu aktivního střelce a jedná ze zcela odlišného důvodu (např. pro své vlastní potěšení).

Na základě případů, které se již odehrály, lze dle Kellyho (2016) vyzorovat charakteristické znaky, které se ve většině případů opakují např. pohlaví pachatele, věk pachatele nebo také nejčastější lokality útoku:

- Ze statistiky, kterou provedla New York City Police Department (dále jen NYPD), vyplývá, že 96 % aktivních střelců jsou muži. Ze zbylých 4 % procent čin provedly ženy, což odpovídá 8 z 202 analyzovaných případů,

- Věk pachatele se samozřejmě velmi liší, a to i v závislosti na lokalitě, kde byl útok proveden. Analýza NYPD prokazuje, že pokud se útok odehrál ve školních prostorech z drtivé většiny má pachatel 15-19 let. Na druhé straně pachatel, který útočil jinde, má z velké většiny 35-44 let,
- Lokality útoku bývají často spojené s motivem útoku. Nejčastějšími lokalitami, ve kterých aktivní střelec útočí, jsou zejména školy, veřejné prostranství, továrny, sklady, kancelářské budovy.

3.3.2 Případ aktivního střelce v České republice – Uherském Brodě

Případ se odehrál 24. února 2015, ve 12:30 hod., třiašedesátiletý Zdeněk Kovář, ozbrojen pistolí a revolverem, vstoupil do restaurace Družba v Uherském Brodě, kde začal bez varování střílet do přítomných hostů. Několik lidí uteklo z restaurace zadním vchodem a věc oznámili na tísňovou linku. V čase 12:47 hod. přijela na místo první hlídka PČR a pachatel po policistech ihned začal střílet zpoza barového pultu. V 12:56 hod. zatelefonoval Kovář na linku Krimizpráv televize Prima a řekl, že mu ubližuje spousta lidí, je šikanovaný a nemůže se domoci pomoci od úřadů, proto bere věc do vlastních rukou. Dále uvedl, že má rukojmí. Po 13:00 hod. na místo přijel vyjednávač a zásahová jednotka Policie Krajského ředitelství Jihomoravského kraje. Vyjednávač navázal telefonický kontakt s panem Kovářem, ale vyjednávání bylo neúspěšné. Kolem 14:13 hod. Kovář přestával komunikovat úplně. V 14:16 hod. se od starosty Uherského Brodu dostala k médiím informace, že v restauraci je živý muž, ukrytý na záchodě. Na základě těchto skutečností proběhl v 14:23 hod. zákrok zásahové jednotky, Zdeněk Kovář byl nalezen na místě mrtvý, spáchal sebevraždu. Na místě byly nalezeny oběti jeho útoku, kterých bylo 8, byly převážně střeleny do hlavy, další obětí byl sám střelec (PČR, 2013).

Následně bylo k případu zjištěno, že pachatel měl psychicky nemocnou manželku, choval se podivínsky, podle odborného posudku jednal i on sám pod vlivem psychické nemoci. Věc byla šetřena Generální inspekcí bezpečnostních sborů a pochybení hlídek, které zakročovaly, nebylo shledáno. Inspekce se však přiklání k tomu, že hlídky měly postupovat dle typového plánu činnosti „aktivní střelec“. Zbraně, které použil při útoku, vlastnil Zdeněk Kovář legálně. Délka útoku byla poměrně krátká, maximálně do příjezdu PČR na místo, tedy maximálně 17 minut (GIBS, 2013).

3.3.3 Nebezpečný pachatel

Pojem „nebezpečný pachatel“ není nikde jednoznačně definován. Lze se s ním setkat v zákoně č.273/2008 Sb., o Policii České republiky, ale vymezení pojmu je ponecháno na policistech, aby sami podle svého uvážení a v jednotlivých případech osobu za nebezpečného pachatele označili. Pachatelem je každá osoba, která spáchá protiprávní jednání. Trestní právo hovoří o pachateli jako o subjektu trestného činu. Ten, kdo v době spáchání trestného činu nedovrší věkové hranice patnácti let, není trestně odpovědný. Stejně je to, i když pachatel trpí duševní poruchou a v době spáchání trestného činu není schopen rozpoznat jeho nebezpečnost pro okolí nebo není schopen ovládnout své jednání a stává se tedy v době spáchání trestného činu nepřičetný a tím pádem není trestně odpovědný. Tento výklad ovšem neplatí, pokud se pachatel do stavu nepřičetnosti přivede pomocí alkoholu, drog nebo jiné omamné látky.

4 METODIKA

4.1 Dotazníkové šetření

Pro potřeby zpracování praktické části této bakalářské práce jsme zvolili metodu nestandardizovaného kvantitativního výzkumného šetření pomocí anonymního dotazníku v elektronické podobě (viz Příloha 1).

Dotazníková metoda patří k jedné ze základních sociologických metod sběru dat a je postavena na získávání empirických údajů. Tuto metodu jsme se rozhodli aplikovat vzhledem k její jednoduchosti a možnosti oslovení co největšího počtu respondentů.

4.2 Časový harmonogram sběru dat

Výzkumné šetření probíhalo v časovém rozmezí dvou měsíců a to od 1.1.2020 do 29.2.2020. V měsíci listopadu a prosinci roku 2019 byl proveden nejprve předvýzkum u 10 policistů prvosledových hlídek, při kterém byla dostatečně ověřena pochopitelnost a srozumitelnost naformulovaných otázek ve vytvořeném dotazníku.

4.3 Stanovení výzkumného vzorku

Výzkum byl zaměřen na policisty prvosledových hlídek ve Středočeském kraji, v hl.m. Praze a v kraji Vysočina. Zkoumaný soubor je tvořen náhodně vybranými jedinci, čímž je zajištěna různorodost respondentů všech věkových kategorií a délky služby. Celkově jsme získali pro dotazníkové šetření 150 vyplněných dotazníků, všechny v elektronické podobě.

4.4 Výzkumný nástroj

Pro potřeby naplnění výzkumného cíle byl vytvořen anonymní nestandardizovaný dotazník, který obsahoval celkem 15 otázek, kdy 14 je uzavřených, pouze poslední je otevřená a dobrovolná. Většina otázek byla formulována tak, aby odpovědi na ně potvrdily nebo vyvrátily stanovené hypotézy. Dotazník obsahuje úvodní část, ve které jsou respondenti seznámeni s důvodem šetření. Dále následují tři hlavní části dotazníku, v první části zjišťujeme anamnestické informace jako je věk, délka služebního poměru u PČR a u prvosledových hlídek a služební zařazení. Druhá část dotazníku je zaměřena na samotný výcvik prvosledových hlídek. Ve třetí části byl respondentům dán prostor pro vlastní vyjádření k tématu.

4.4.1 Porovnání výcviku prvosledových hlídek ve Středočeském kraji, v hl.m Praze a v kraji Vysočina

4.4.1.1 Výcvik ve Středočeském kraji

Policisté vstupující do prvosledových hlídek musí nejprve projít dvoudenním školením, které se provádí již v základní odborné přípravě v ŠPS Sadská. Toto školení musí absolvovat i délesloužící policisté, kteří byli převeleni z jiného oddělení PČR na oddělení prvosledové hlídky. V tomto školení se seznámí s problematikou prvosledových hlídek, právními aspekty a vybavením. Dále absolvují střeleckou přípravu, která je především zaměřena na správnou manipulaci a střelbu z dlouhé zbraně. Ve středočeském kraji se jedná o dlouhou zbraň karabinu AUG Steyr, 9mm Luger. Tuto specifickou zbraň má v České republice (dále jen ČR) podle mých zjištěných informací, pouze středočeský kraj. Dále je zde věnovaný prostor na taktickou přípravu, a to zejména na tzv. „taktiku budovy“, kdy se řeší správný postup při přístupu k budově a také správný postup při provedení zákroku uvnitř budovy. V rámci školení je také zařazena zdravotní péče, ve které jsou policisté seznámeni s vybavením zdravotnického materiálu v záchranářském batohu, který je umístěn ve vozidle prvosledové hlídky. Na závěr se provádí nejrůznější modelové situace, zaměřené především na zákrok proti nebezpečnému pachateli.

Další výcvik prvosledové hlídky se provádí až na územních oborech PČR kam jsou policisté zařazeni. Služební výcviky se provádí podle bloků služební přípravy. Dle ZPPP 4/2009 existují 4. Skupiny služební přípravy, kdy policisté prvosledových hlídek jsou zařazeni do 2. skupiny služební přípravy (dále jen SSP).

Bloky služební přípravy na rok 2020 pro výcvik policistů zařazených ve 2., 3. a 4. skupině služební přípravy a zařazených v prvosledových hlídkách jsou stanoveny Organizačním opatřením vedoucí školního policejního střediska (dále jen ŠPS) Krajského ředitelství policie Středočeského kraje.

Policisté zařazení v prvosledových hlídkách mají výcvik rozdělený tak, že absolvují 4 taktické a střelecké bloky (T1-T4 a S1-S4) se stejnou náplní, jako policisté zařazení v běžném výkonu služby, 2. SSP. Poté samostatně mají bloky služební přípravy T5-T8 a S5-S8, které jsou přizpůsobeny výstroji a výzbroji, kterou prvosledové hlídky mají a také policejní činnosti, kterou prvosledové hlídky vykonávají. Výcvik těchto bloků je spojen s prvosledovými hlídkami ze dvou (tří) sousedních územních odborů (dle určení vedoucí ŠPS).

Tab. 1 – Druhy výcviku – bloky služební přípravy prvosledových hlídek ve Středočeském kraji pro rok 2020 (ŠPS, KŘP Středočeského kraje, 2020)

Druh výcviku		SSP		blok	Dotace
T 1.	Komunikační postoj, distance, pády, kontrola osoby, spolupráce v hlídce, prohlídka osoby, poutání	2, 3,	1x	Taktika osoba 1	1/2 den
T 2.	Hmaty chvaty, údery a kopy, slzotvorný prostředek, obušek	2, 3,	1x	Donucovací prostředky1	1/2 den
T 3.	Taktika vozidlo, eskorta vozidlem, silniční kontrola	2, 3,	1x	Taktika vozidlo1	1/2 den
T 4	Taktika budova, AMOK (zákrok proti aktivnímu střelci)	2, 3,	1x	Taktika budova1	celý den
Tsk 4.	Taktika budova, AMOK, taktika vozidlo, taktika osoba	4	1x	Taktika budova	1/2 den
T 5	Taktika budova	2	1x	Taktika budova2	1/2 den
T 6	Modelové situace – zákroky vozidlo, budova	2	1x	TV2,TB3	1/2 den
T 7	Modelové situace – donucovací prostředky	2	1x	Taktika osoba2	1/2 den
T 8	Donucovací prostředky – obušek, KASR	2	1x	DP2	1/2 den
PM + S+ S prov	Donucovací prostředky, taktika osoba, poutání, vozidlo, budova, AMOK (zákrok proti aktivnímu střelci)	4	1x		1/2 den
S 1	Základní střelecké techniky, komunikace členů hlídky	2, 3,	1x		
S 2	Varovný výstřel, výzva, využití bal. Štítu	2, 3,	1x		
S 3	Střelba z krytu, postup vpřed a ústup, krycí palba, střelecké polohy	2, 3,	1x		
S 4	Bezprostřední obranná střelba (všemi směry), natažení o opasek	2, 3,	1x		

S 5	Střelba ve dvojici, (trojici), více cílů, využití bal. Štítu	2	1x		
S 6	Střelba z vozidla, neprůstřelné vesty	2	1x		
S 7	Střelba za snížené viditelnosti (svítilna)	2	1x		
S 8	Řešení střelecké situace	2	1x		
S kurz	Nadstavba / doučování, nominace instruktorem	2,3,4			celý den
S prov.	Vždy součástí „S“ - možno kombinovat se všemi „S“	2,3,4			
Dlouhá zbraň 1	Samopal, (brokovnice), záložní zbraň, - vždy součástí „S“ - možno kombinovat se všemi „S“	2,3,4	1x		
Dlouhá zbraň 2	Samopal se svítilnou – střelba za snížené viditelnosti - vždy součástí „S“ - možno kombinovat se všemi „S“	2,3,4	1x		

Jako další výcvik prvosledových hlídek ve středočeském kraji se provádí tzv. integrovaný výcvik prvosledových hlídek středočeského kraje. Tento výcvik se provádí jednou ročně a musí se ho zúčastnit všichni policisté zařazení do prvosledových hlídek středočeského kraje. Je dvoudenní a jeho obsazení je, mimo vyjednaných výjimek, 24 -26 osob. Dvou denní výcviky jsou plánovány v rozmezí dvou měsíců. Integrovaný výcvik se zaměřuje především na problematiku nebezpečného pachatele, kdy se opět provádí výcviky v oblasti taktiky, donucovacích prostředků a střelby. Ze zdravotní se jedná o opakování zásad první pomoci a taktické medicíny (medicíny v bojovém/taktickém prostředí). V tomto integrovaném výcviku, který se koná jednou ročně, se provádí i výcvik jiných činností, než ke kterému se policisté dostanou na svých územních odborech. Jedná se zejména o záchranu tonoucího, kdy si policisté pomocí cvičné figuríny, vyzkouší vytáhnout tonoucí se osobu na břeh a následně provedou první pomoc. Dále mezi jiné činnosti, které se na integrovaném výcviku provádějí, patří práce ve výškách a slaňování, Výcviky jsou zakončovány modelovými situacemi, zaměřenými na práci v týmu zaměřenými na zákrok proti nebezpečnému pachateli.

V současné době se pro výcvik prvosledových hlídek připravuje nácvik záchranu osoby ze zakouřeného prostoru s využitím plynových masek, základní informace

k organizaci zásahu proti ozbrojenému pachateli, k činnosti velitele zásahu a k součinnosti složek IZS při zásahu, s důrazem na KTC 14 – AMOK a postup prvosledové hlídky při tomto zásahu.

4.4.1.2 Výcvik kraje Vysočina

Dle informací, které jsme získali od instruktorů z kraje Vysočina, prochází základním výcvikem v rámci praxe každý policista, který je zařazen u Krajského ředitelství policie kraje Vysočina. Ve školním policejním středisku jsou týden, kdy z tohoto týdne jsou vymezeny 3 dny pro dlouhé zbraně, taktiku atd. déle sloužící policisté nemají možnost se do tohoto kurzu přihlásit. Základní výcvik je řešen tak, že policisté z prvosledových hlídek na územních odborech cvičí se svými kolegy, pohotovostní oddělení (určené pro prvosledové hlídky) má výcviky naprosto oddělené a náročnější, jak na střelbu, fyzickou zdatnosti taktiku. K uvedeným výcvikům je takzvaná nadstavbová část, pouze pro členy prvosledových hlídek. Tato část probíhá 2x do roka a jedná se o dvoudenní výcvik - taktiku a střelby, během těchto výcviků je kladen důraz na spolupráci v hlídkách, především z různých územních odborů a pohotovostního oddělení, tomu jsou podřízeny i střelby. Integrované výcviky jsou doposud řešeny tak, že každý rok je na každém územním odboru velké cvičení s integrovaným záchranným systémem (škola, administrativní budova apod.) a jedno krajské cvičení pro všechny policisty. Tento model se má ale do budoucna měnit - často je hodnocen jako neefektivní, jelikož cvičí jen pár hlídek a cvičení zaměstná v podstatě celé oddělení služební přípravy (dále jen OSP).

Co se týká vybavení, tak prvosledové hlídky by měly dostávat nejvýkonnější vozy. Oblečení jsou standardně oblečení v kombinézách a vybaveni taktickými vestami, ale ve vozidle jsou v současné době na rozdíl od Středočeského kraje dlouhé zbraně HK MP5A5, během roku mají být doplněny o HK G36C. Současná myšlenka je taková, že v každém autě bude jeden samopal (9 mm Luger) a jedna útočná puška (5,56 x 45 NATO). Dále je ve vozidle zastavovací pás, prostředek k násilnému otevření objektu (pácidlo, pákové kleště apod.) a zdravotnický batoh, jehož obsah by měl být během roku aktualizován.

Zásahové ani speciální jednotky na výcvik přizvány většinou nejsou a to z důvodu naprosto odlišné taktiky zákroku.

Co se týká integrovaného výcviku jedná se o procvičení taktických dovedností v manipulaci s balistickou ochranou, opakování postupů v rámci taktiky služebních

zámkroú při zastavování vozidla a při vstupech do budov, oprávněné použití donucovacích prostředků (dále jen DP), základní manipulace a podmínky střelby z krátké a dlouhé služební zbraně, opakování zásad první pomoci a taktické medicíny (medicíny v bojovém/taktickém prostředí), nácvik záchrany osoby ze zakouřeného prostoru s využitím plynových masek, základní informace k organizaci zásahu proti ozbrojenému pachateli, k činnosti velitele zásahu a k součinnosti složek IZS při zásahu, s důrazem na KTČ 14 – AMOK a postup prvosledové hlídky při tomto zásahu.

4.4.1.3 Výcvik pohotovostní motorizované jednotky v Praze

Organizační schéma policistů vnější služby v Praze je mírně odlišné od ostatních krajů. Působí zde, mimo jiné, oddělení hlídkové služby, speciální pořádková jednotka (dále SPJ) a Pohotovostní motorizovaná jednotka (dále PMJ). K popsání výcviku jsem vybral PMJ vzhledem k tomu, že výcvik této složky je nejvíce podobný výcviku prvosledových hlídek. Informace ohledně výcviku jsem získal opět od instruktorů této složky.

V současné době nastupují k PMJ většinou noví, mladí policisté, což se odráží na kvalitě a náročnosti výcviku.

Po příchodu k PMJ probíhá tzv. vstupní týden, kdy se nově zařazený policista do PMJ seznamuje s prací PMJ. Jde o to, aby se naučil stejné postupy a taktiku, kterou používají policisté zařazení do PMJ, kdy se jedná se především o tzv. taktiku vozidla, tzv. taktiku osoby a DP. Když hovoříme o tzv. taktice vozidla a osoby, jedná se o nácvik nejvhodnějších postupů zákroku. V praxi to znamená, že si policisté nacvičují, jak proti osobě (vozidlu) nejlépe zakročít za pomoci donucovacích prostředků. V tomto týdnu probíhá také fyzická příprava, dále seznámení s přiděleným materiálem a v neposlední řadě s pracovištěm. Na konci tohoto týdne se nově zařazený policista musí zúčastnit modelových situací, které jsou zaměřeny zejména na zjištění znalostí a dovedností, které se nováček ve vstupním týdnu získat.

Po absolvování tohoto výcviku je policista v hlídce nejprve jako třetí člen, poté také jako velitel, aby si vyzkoušel své dovednosti a až nakonec jako řidič.

Co se týká policistů zařazených v PMJ, ti absolvují měsíčně 3 výcviky, kdy se jedná jedenkrát o střelecký výcvik, jedenkrát o taktiku a jedenkrát o použití DP. Při střelecké přípravě se kombinují různé typy krátkých a dlouhých zbraní a provádí se i jejich

kombinace (z krátkých zbraní policisté používají nejčastěji Glock 17 a ČZ75D Compact a z dlouhých zbraní se jedná o HK MP5 a útočná puška G36C).

Střelecká a taktická příprava se mezi sebou prolínají, je-li na střelnici cvičeno střelecké cvičení se štítem ve skupině, následuje taktický výcvik zaměřený například na přiblížení se k budově a vstupy do místností uvnitř budovy a to také se štítem. Použití DP je především zaměřeno na sebeobranu policistů. Celkově se výcvik PMJ neustále přizpůsobuje aktuální problematice v ČR.

Samostatným školením pro policisty PMJ je zdravotně. Ta je součástí klasických výcviků daného měsíce místo DP nebo taktiky a cvičí se samostatně.

Každý policista PMJ je na rozdíl od policistů PSH vybaven svoji vlastní zdravotní brašnou, kterou při nástupu na PMJ dostanou i s určitým vybavením. Jedná se o zdravotnický materiál dle TCCC guidelines pro firstrespondery – instrukce první pomoci v taktickém prostředí pro ty, kteří jsou na místě první (CAT GEN 7 škrtilo, tlakové obvazy, rukavice, gázy, věci na otevřený pneumotorax, popáleninový set, tepelný komfort). Dále se výcvik zdravotně rozděluje na výcvik v taktickém klidném prostředí a v bojovém prostředí

Součástí zdravotně je cvičení metody START (snadná terapie a rychlé třídění), kdy se jedná o metodu, která se používá pro třídění osob postižených mimořádnou událostí jednotkami v nebezpečné zóně nebo v případě většího počtu obětí, kdy je nedostatek zdravotního personálu.

Integrovaný výcvik policistů PMJ se provádí ve vojenském prostoru Doupov, je prováděn několikrát do roka a pro každou skupinu, která se ho zúčastní, je stejný. Cvičení obsahuje střelby z vozidla za pohybu, zelenou taktiku, kdy se jedná především o vypátrání nebezpečného pachatele v terénu, překonávání větších vzdáleností, oblékání balistické ochrany pod palbou a při střelbě.

Dále se policisté PMJ zúčastňují výcviků, které mají jednou ročně, kdy jde o

- výcvik ochrany osob
- doprovod v koloně vozidel při ochraně osob (blokování dopravy služebními vozidly, ochrana osoby)

- doprovod chráněné osoby ve vnějším prostředí
- doprovod chráněné osoby v budově
- výcvik a školení na dýchací přístroje

Až pětkrát do roka také probíhá výcvik policistů s ostatními složkami IZS. Jedná se o cvičení proti ozbrojenému pachateli tzv. AMOK, nejrůznější rizikové dopravní nehody s únikem nebezpečného materiálu, kdy je spolupráce zaměřena zejména na komunikaci s Hasičským záchranným sborem České republiky (dále jen HZS ČR).

Pro PMJ mají ve společnosti Škoda Auto a.s. v Mladé Boleslavi k dispozici nová testovací vozidla, na kterých se policisté mohou učit nejrůznější zákroky, kdy jde zejména o zastavení a násilné vytažení nebezpečného pachatele z vozidla. Dále se může jednat o cvičení na vytažení jedné nebo více osob z vozidla po dopravní nehodě. Na nových vozidlech se také policisté učí, jak správně rozbít okénko u osobního vozidla.

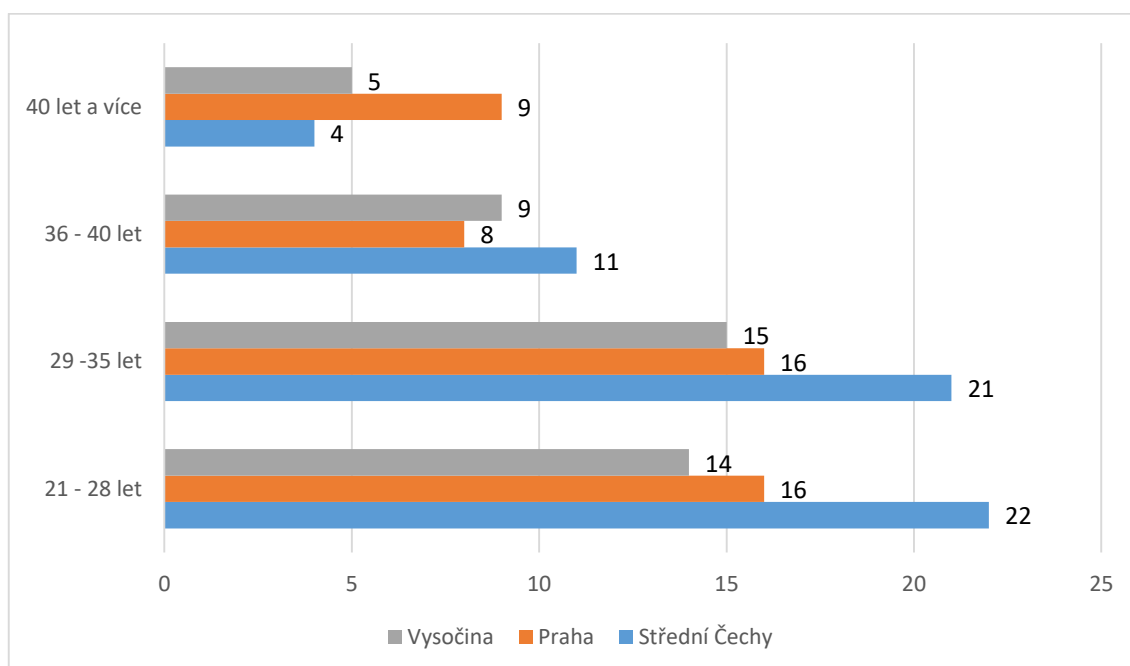
5 VÝSLEDKY VÝZKUMU

5.1 Vyhodnocení údajů z dotazníku

Otázky č. 1 – 4 se věnovaly osobě respondenta a zjišťovaly anamnestické údaje.

Otázka č. 1 **Věk:**

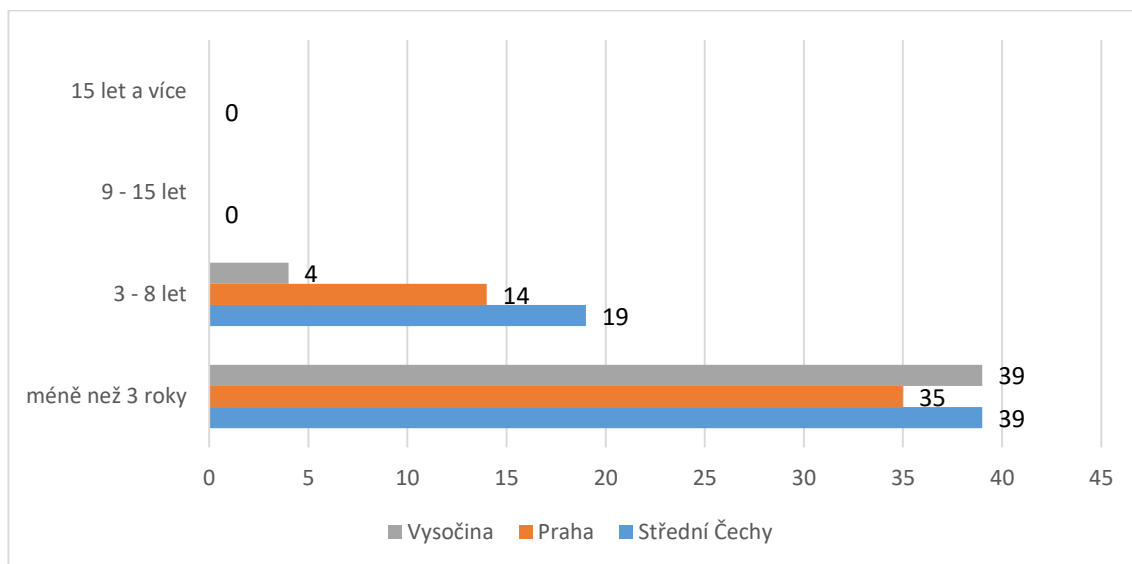
- 21-28 let
- 29-35 let
- 36-40 let
- 40 let a více

Obr. 1 – Věk respondentů

Otázka č.2 Délka služebního poměru u PČR:

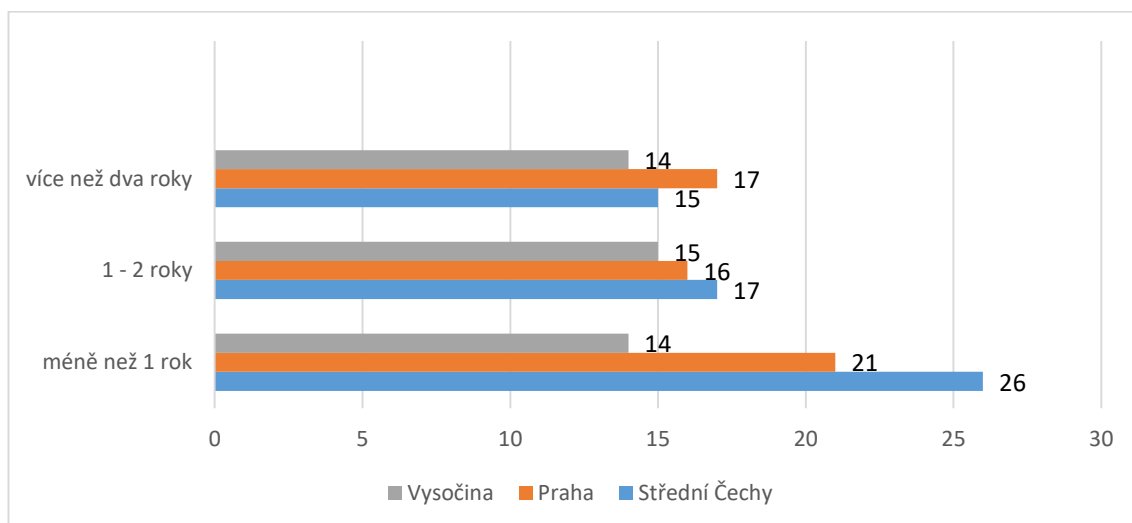
- Méně než 3 roky
- 3 – 8 let
- 9- 15 let
- 15 let a více

Obr. 2 – Délka služebního poměru u PČR

Otázka č. 3 Délka služby u prvosledových hlídek:

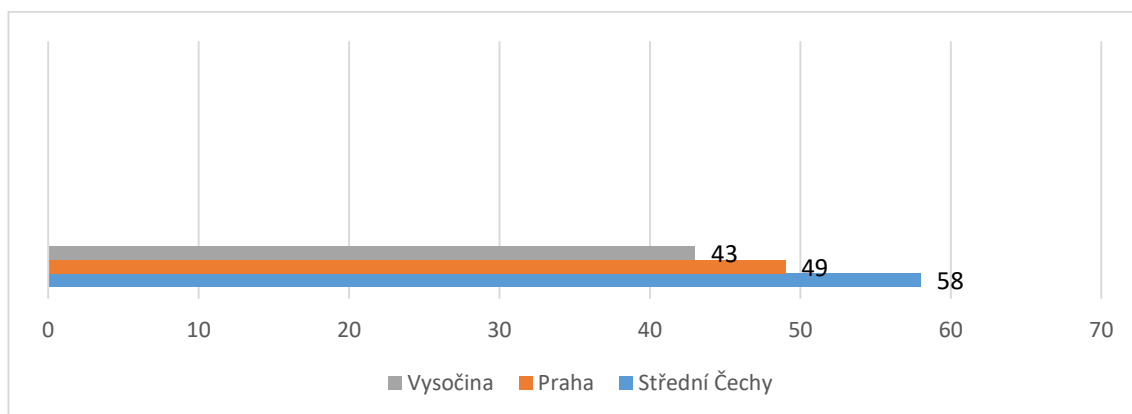
- Méně než 1 rok
- 1 – 2 roky
- Více než dva roky

Obr. 3 – Délka služby u prvosledových hlídek

Otázka č. 4 **Zařazení v rámci krajského ředitelství:**

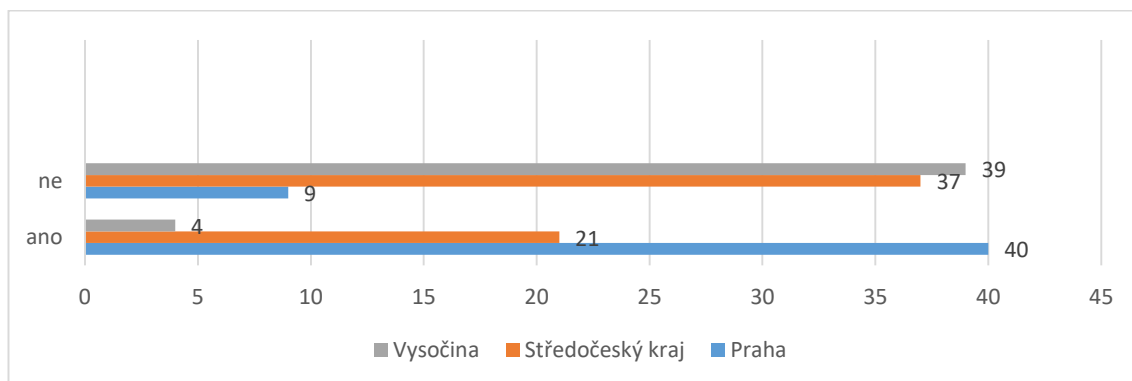
- Praha
- Středočeský kraj
- Vysočina

Obr. 4 – Zařazení v rámci krajského ředitelství

Otázka č. 5 **Je výcvik prvosledových hlídek dostatečný z hlediska jeho obsahu:**

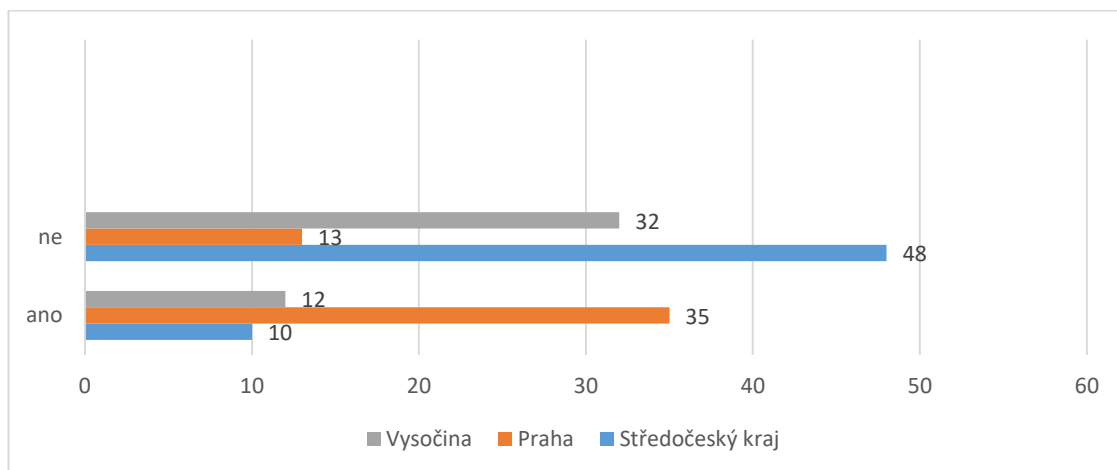
- Ano
- Ne

Obr. 5 – Dostatečnost výcviku prvosledových hlídek z hlediska jeho obsahu

Otázka č. 6 Je výcvik prvosledových hlídek dostatečný z hlediska jeho četnosti

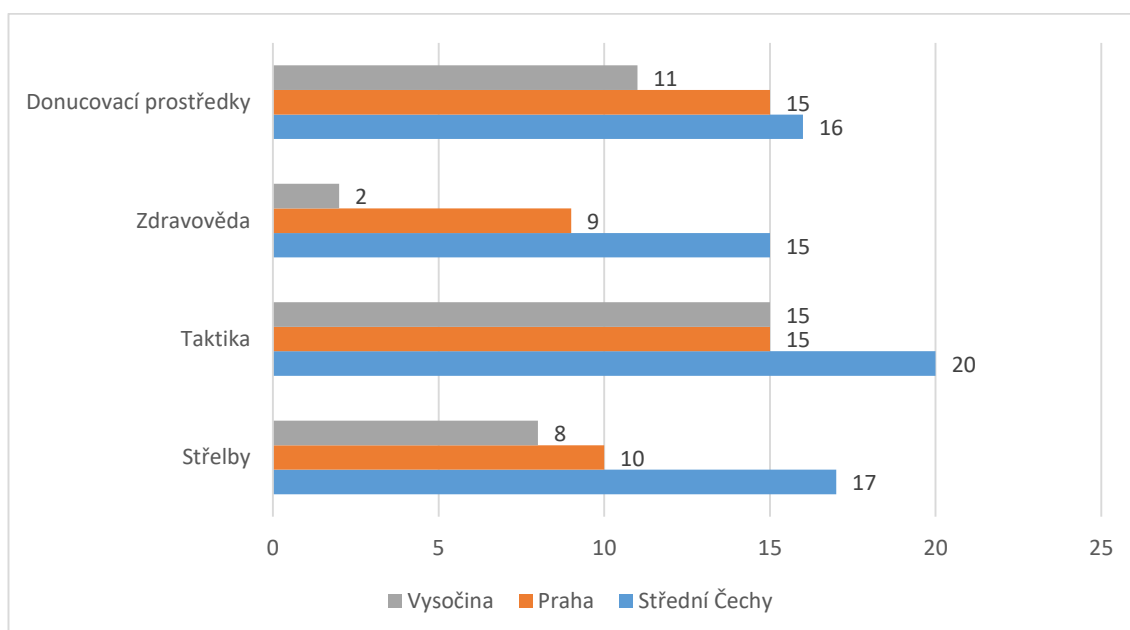
- Ano
- Ne

Obr. 6 – Dostatečnost výcviku prvosledových hlídek z hlediska jeho četnosti

Otázka č. 7 Které části výcviku by měl být věnován větší prostor:

- Střelby
- Taktika
- Zdravověda
- Donucovací prostředky

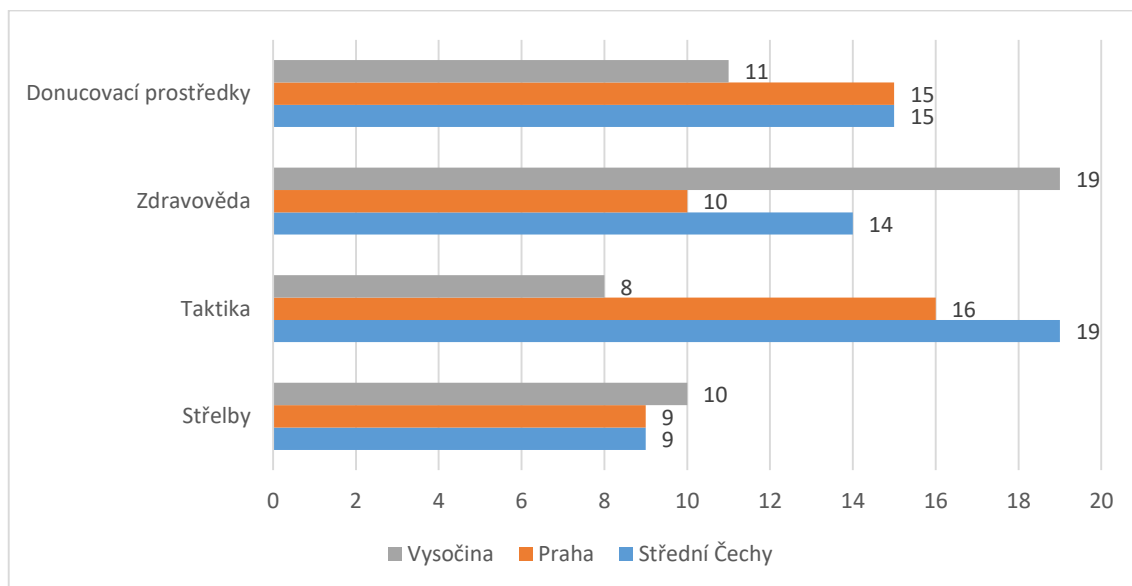

Obr. 7 – Části výcviku, kterým by měl být věnován větší prostor

Otázka č. 8 **Která část výcviku je pro výkon služby nejpřínosnější**

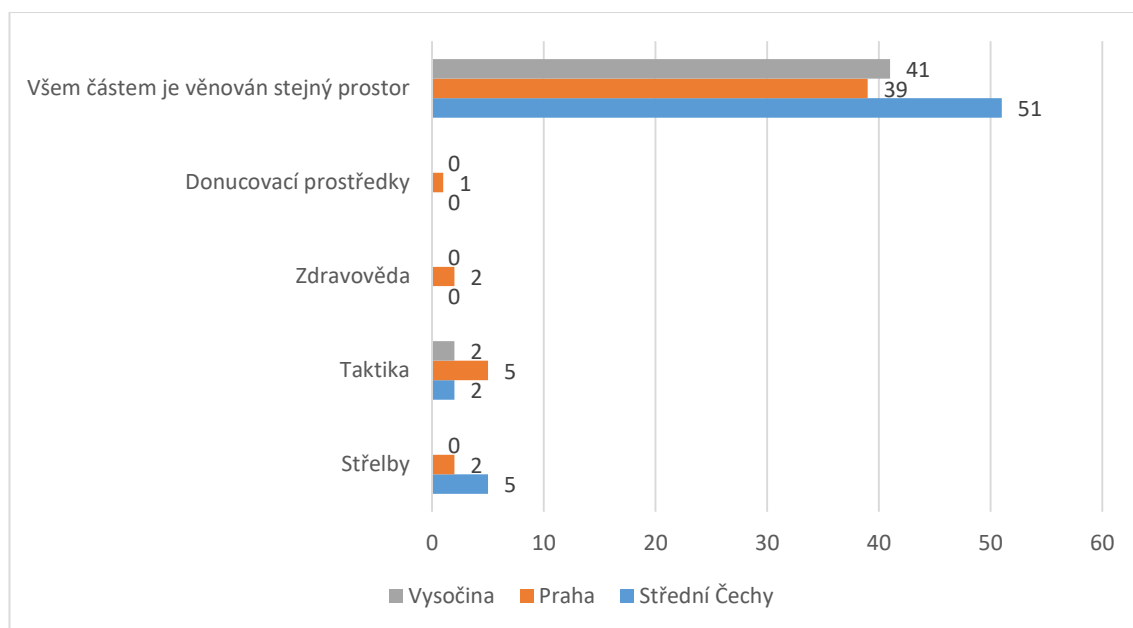
- **Střelby**
- **Taktika**
- **Zdravověda**
- **Donucovací prostředky**

Obr. 8 – Nejpřínosnější část výcviku pro výkon služby

Otázka č. 9 Je některé části výcviku věnováno zbytečně mnoho prostoru

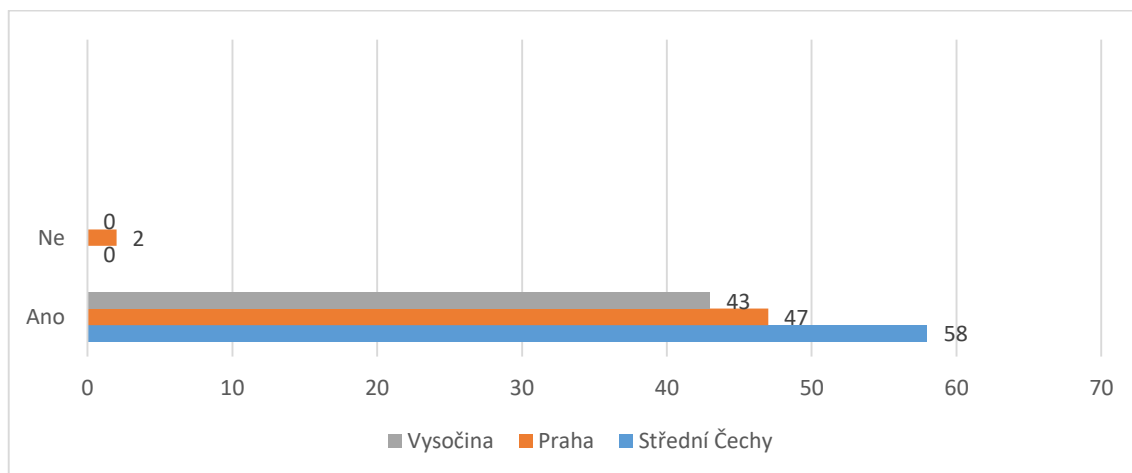
- **Střelby**
- **Taktika**
- **Zdravověda**
- **Donucovací prostředky**
- **Všem částem výcviku je věnován stejný prostor**

Obr. 9 – Část výcviku, které je věnováno příliš mnoho prostoru

Otázka č. 10 **Zda je výcvik prováděn srozumitelnou a pochopitelnou formou:**

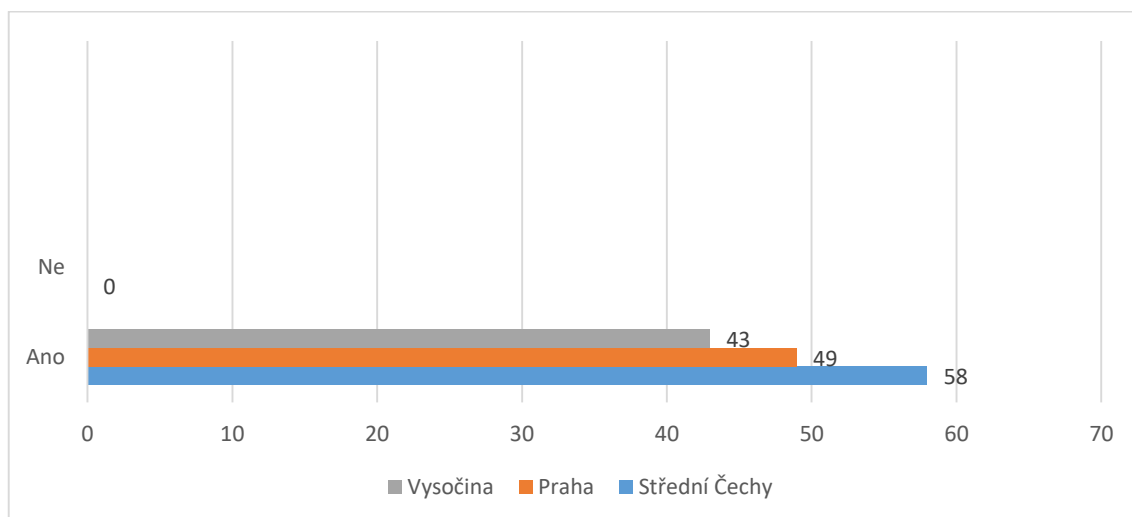
- **Ano**
- **Ne**

Obr. 10 – Provádění výcviku srozumitelnou a pochopitelnou formou

Otázka č. 11 **Zda jsou instruktoři výcviku dostatečně kvalifikováni:**

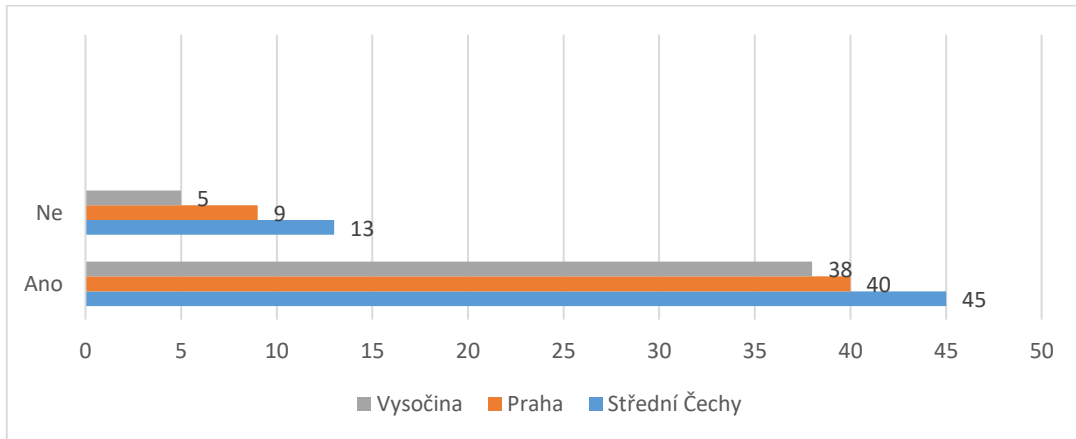
- **Ano**
- **Ne**

Obr. 11 – Kvalifikovanost instruktorů

Otázka č. 12 **Zda je výcvik fyzicky náročný:**

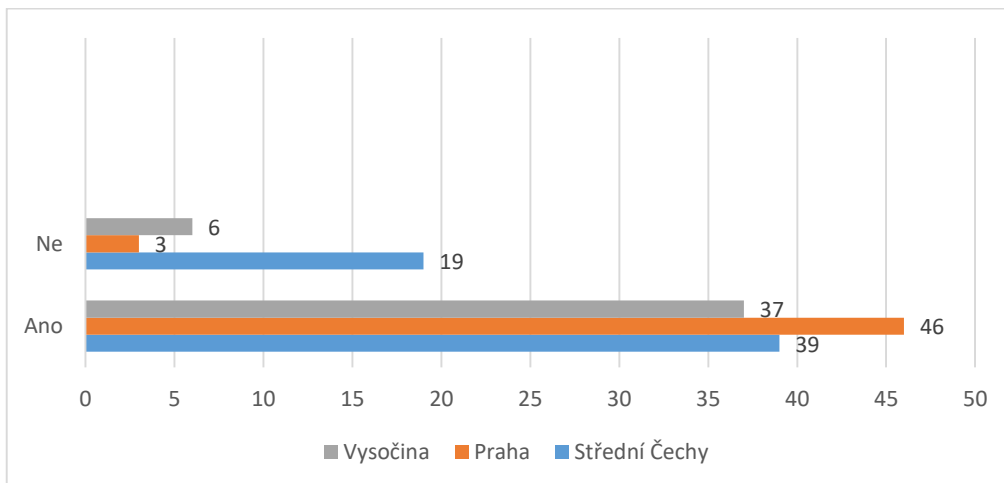
- **Ano**
- **Ne**

Obr. 12 – Fyzická náročnost výcviků

Otázka č. 13 **Zda je výcvik psychicky náročný:**

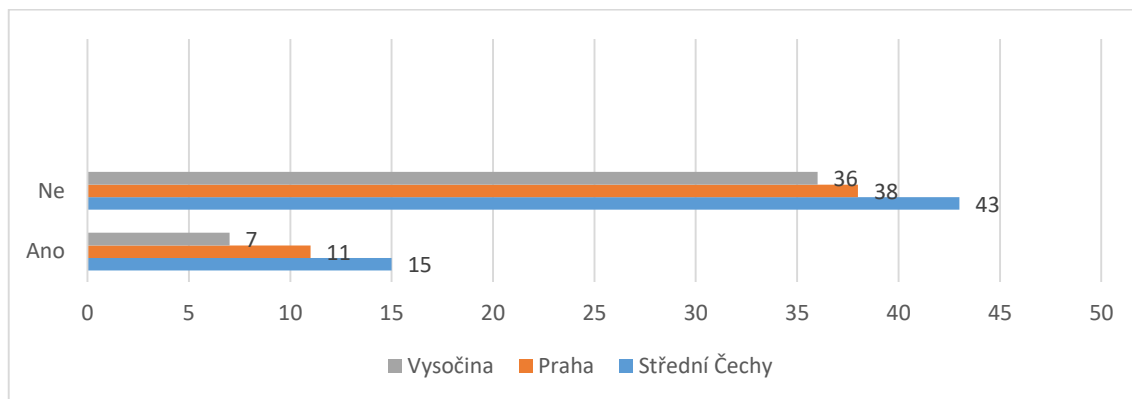
- **Ano**
- **Ne**

Obr. 13 – Psychická náročnost výcviků

Otázka č. 14 **Zda došlo k pochybení u vašeho zákroku proti nebezpečnému pachateli:**

- **Ano**
- **Ne**

Obr. 14 – Pochybení při zákroku proti nebezpečnému pachateli

Otázka č. 15 **Vlastní vyjádření k tématu:**

V této otázce měli všichni respondenti možnost se vyjádřit k tématu. Této možnosti využili ze všech dotazovaných pouze 4 respondenti, kdy jeden z nich uvedl, že slouží u PMJ Praha, výhoda jejich útvaru jsou vlastní instruktoři, kteří jsou edukovaní, kdy díky tomu mají každý týden jeden výcvik, což je luxus v porovnání s ostatními útvary. Další respondent uvedl, že výcvik je náročný fyzicky i psychicky proto, že policisty připravuje na reálné situace, ale i přes to, se může vloudit nějaká chyba. Třetí respondent k poslední otázce uvedl, že výcviky v rámci PMJ jsou na velmi vysoké úrovni. Poslední z respondentů, kteří se k této otázce vyjádřili, uvedl, že výcviky prvosledových hlídek jsou dle jeho názoru nedostačující.

5.2 Vyhodnocení cílů práce

V bakalářské práci jsme si stanovili několik cílů. Prvním cíle bylo na základě analýzy odborné literatury a literární rešerše přinést ucelený náhled na prvosledové hlídky, popsat jejich zařazení, vybavení a zásahy proti nebezpečným pachatelům. V teoretické části byly prvosledové hlídky popsány, včetně jejich činností, postupů, vybavení a zásahům. Zadaný cíl se nám podařilo obsáhnout v teoretické části práce.

Druhým cílem byla verifikace nebo falzifikace stanovených hypotéz. Na základě porovnání výcviků v námi zvolených krajích a na základě dotazníkového šetření můžeme říci, že i druhý cíl se nám podařilo splnit.

Dalším cílem bylo, na podkladě získaných dat z vyplněných dotazníků, provést analýzu výsledků dotazníkového šetření a následně uskutečnit námi získaných výsledků s výsledky jiných autorů. Tento cíl bude podrobněji rozebrán v diskusi.

Čtvrtým cílem bylo porovnání výcviku prvosledových hlídek ve Středočeském kraji, Praze a kraji Vysočina. Tento cíl byl podrobně popsán v praktické části práce, v kapitole 4.4.1.

Posledním cílem bylo zhodnotit získané výsledky a stanovit opatření, vedoucí ke zkvalitnění výcviku. Tento cíl bude opět podrobně rozebrán v diskusi.

5.3 Vyhodnocení hypotéz

Hypotéza 1 :*Předpokládáme, že policisté zařazení v prvosledových hlídkách považují výcvik za dostatečný.*

S hypotézou 1 souvisela otázka č. 5 a otázka č. 6.

Otázka č. 5 zjišťovala, jestli je výcvik PSH dostatečný z jeho obsahu. Dle odpovědí bylo zjištěno, že respondenti, kteří slouží u PMJ Praha považují výcvik za dostatečný, ale ostatní respondenti uvedli ve většině případů, že ne.

Otázka č. 6 se zabývala dotazem, zda je dle respondentů výcvik dostatečný z hlediska četnosti.

Zde byly výsledky podobné, jako v předchozí otázce. Dotazovaných sloužícím v hl. m. Praze se zdá výcvik dostatečný, ale ostatním dotazovaným ne.

Z uvedeného vyplývá, že policistům sloužícím u PMJ Praha se zdá výcvik dostatečně frekventovaný i dostatečný co do obsahu vzhledem k tomu, že mají vlastní instruktory a více času na výcviky. Ostatní dotazovaní policisté by přivítali častější výcviky.

Hypotéza č. 1 se nepotvrdila.

Hypotéza 2: *Předpokládáme, že kvalita a frekvence výcviku je ve všech krajích stejná.*

S touto hypotézou opět souvisela otázka č. 5 a 6 a dále také porovnání výcviků v jednotlivých krajích, což je podrobněji popsáno v kapitole 4.4.1. Z tohoto porovnání i z uvedených otázek jednoznačně vyplývá, že pouze respondenti z hl. m. Prahy jsou spokojeni s četností i obsahem výcviku. S touto hypotézou úzce souvisí i hypotéza 1, kdy je patrné, že výcviky ve všech krajích nejsou shodné co do obsahu ani časového rámce.

Hypotéza č. 2 se nepotvrdila.

Hypotéza 3: *Předpokládáme, že policisté prvosledových hlídek jsou vzhledem k výcviku dostatečně připraveni na zákrok proti nebezpečnému pachateli.*

S hypotézou 3 souvisela otázka 7,8 a 9. Otázka č. 7 se zabývala jednotlivými částmi výcviku, zda by měl některé části být věnován větší prostor. Odpovědi všech respondentů byly víceméně shodné, stejně jako u otázky č. 8. Otázka č. 8 se dotazovala respondentů, která část výcviku je pro jejich výkon nejpřínosnější. I zde odpovědělo ze 150 dotazovaných 28 střelby, 43 taktiku, 26 zdravotní a 36 donucovací prostředky. Otázka č. 9 se zabývala zjišťováním, jestli je nějaké části výcviku věnována zbytečně mnoho prostoru. 131 ze 150 respondentů uvedlo, že všem částem výcviku je věnován adekvátní prostor.

Hypotéza č. 3 se potvrdila.

6 DISKUZE

Ve výzkumné části jsme se zaměřili výcvik policistů prvosledových hlídek a na jeho jednotlivé části, na jeho obsah a četnost. V této části práce se budeme zabývat zjištěnými výsledky a tyto porovnávat a zhodnocovat s dostupnou odbornou literaturou a dalšími výzkumy.

Z výsledků výzkumů a z porovnání výcviku prvosledových hlídek ve Středočeském kraji, v kraji Vysočina a v hl.m. Praze vyplývá, že nejvíce spokojeni s obsahem a četností výcviku jsou policisté PMJ Praha. Ze 49 respondentů PMJ Praha uvedlo 35, že jsou spokojeni s četností výcviku a 21 z nich je spokojeno i s obsahem výcviku. Ze Středočeského kraje odpovídalo 58 respondentů, kdy 37 z nich s výcvikem spokojených není.

Hypotéza č. 1, která předpokládá, že policisté prvosledových hlídek považují výcvik za dostatečný.

Touto problematikou se zabývá ve své diplomové práci autor Sedláček (2017) a to na územním odboru policie Jihomoravského kraje, Sedláček uvádí, že taktická cvičení probíhají tak, aby se co nejvíce podobala reálné situaci. Standardní cvičení je obvykle realizováno v prostorech objektu, kde se dá takový útok předpokládat (např. školní zařízení, úřad). Zaměstnanci, popř. studenti jsou do tohoto cvičení taktéž zapojeni. Simulace reálných podmínek s sebou nese chaotické a stresující faktory zásahu, jako jsou křičící a krvácející osoby, nehybná těla apod. V souvislosti s těmito podmínkami se policisté zmiňovali i o pohledu veřejnosti na cvičení tohoto charakteru, zejména v případě, že se jedná o cvičení ve školním zařízení. Spousta rodičů má na tato cvičení spíše negativní pohled a odmítají vystavovat své děti zbytečnému psychickému stresu i přesto, že se jedná jen o taktické cvičení PČR. Častokrát se policisté musí potýkat s neohlednými osobami, které nerespektují omezení, která jsou také součástí cvičení proti aktivnímu střelci (např. dopravní omezení.). Velký problém nastává i v případě součinnosti a koordinaci zasahujících složek, zejména z důvodu nepřehlednosti situace.

Autor Malenický (2019) ve své diplomové práci uvádí, že časová dotace výcviků byla pro rok 2019 postavena tak, že policisté PSH absolvují 4 x výcvik společně s ostatními policisty. Dále mají 4 samostatné výcviky pouze pro policisty PSH, které absolvují tím způsobem, že v daný termín jsou na výcvik spojeni vždy dva sousedící územní odbory. To je právě z důvodu možnosti společného nasazení hlídek do zákroku.

Oba dva typy výcviku tvoří vždy celodenní zaměstnání, které je rozděleno na dvě části – taktický blok a střelecký blok. V taktických blocích se jedná o standardní výcvik taktik a použití donucovacích prostředků. Střelecká část se potom zabývá jak střeleckými technikami jednotlivce, tak pokročilými technikami střelby ve formacích, včetně střelby z dlouhých zbraní s použitím prvků balistické ochrany — vesty, přílby a štítu. Touto celkovou skladbou jsme se pokusili zabezpečit jednak secvičenost členů PSH a řadových policistů a zároveň se rovným dílem věnovat policistům PSH samostatně.

Malenický dále vysvětlil, že vzhledem k počtu policistů zařazených na PSH ve Středočeském kraji a dále personálním i materiálním možností ŠPS Sadská bylo rozhodnuto, že integrované výcviky se budou v roce 2019 v ŠPS realizovat v letním období během měsíce července a srpna. Toto období je výhodné z několika důvodů. Asi nejdůležitějším je fakt, že na jednotlivých OSP je v tomto období z provozních důvodů utlumen standardní výcvik. To umožňuje využít instruktory služební přípravy pro integrovaný výcvik, který je z personálního hlediska samozřejmě daleko náročnější. Další příznivou okolností je možnost využít ubytovací prostory ŠPS, neboť policistů dislokovaných na ŠPS v rámci různých fází základní odborné přípravy je rovněž nižší počet. Aby bylo možno zajistit výcvik v odpovídající kvalitě a ve stanoveném rozsahu, bylo rozhodnuto, že výcvik bude realizován v 8 dvoudenních termínech o kapacitě 25 policistů (vždy včetně cca 4 psovodů pro termín). Na každý termín bude přiděleno 6 instruktorů služební přípravy. Poříční oddělení Labe zajistí vyslání dvou policistů a služebního plavidla pro asistenci při nácviku záchranných prací na vodě. V poslední řadě je nutno zmínit i policisty zařazené na ŠPS v rámci základní odborné přípravy, kteří budou využiti jako figuranti pro jednu z modelových situací.

Podobnou tematikou se ve své bakalářské práci zabýval i autor Harašta (2018), kdy uvedl, že výcviku u policistů zařazených v prvosledových hlídkách je věnována v současné době velká pozornost. Nejen kvalitní vybavenost a materiál, kterým policisté disponují, ale také efektivní, včasné a správné použití tohoto materiálu, z nich dělá profesionály. Základní částí výcviku je neustále prověřování, prohlubování a získávání návyků, které by vedli k určitému stupni automatizace. Získání kvalitních návyků a zautomatizování některých postupů je nezbytné pro následnou správnou činnost a vyhodnocení celé situace v reálném prostředí a faktickému zákroku, kdy jsou policisté pod velkým fyzickým i psychickým tlakem. Struktura výcviku je předem naplánována

na celý kalendářní rok s ohledem na aktuální situaci a možné bezpečnostní hrozby na celém světě, které jsou spojené s ohrožením většího množství lidí či možnými teroristickými útoky. Výcviky se též provádí s různým materiálem, kterým jak policie, tak i celý IZS disponuje. Výcvik je také prováděn v různou denní dobu a za různých povětrnostních podmínek, protože soubor jednotlivých činností policistů může být řádně ztížen. Nedílnou součástí přípravy je i částečná deprivace a práce pod určitým psychickým tlakem cvičených policistů. K prověření připravenosti policistů prvosledových hlídek a následně všech složek IZS slouží tzv. prověřovací cvičení, která mají různou tematiku, a které většina policistů v průběhu roku absolvuje. Tyto cvičení slouží k navození reálné situace, jež by mohla na území celé České republiky vzniknout. Veškeré účastné osoby ze složek IZS o možnosti, že se jedná o cvičení předem nevědí, a tom, zda se o cvičení jedná, se zpravidla dozví až na místě samotného cvičení (dopravní nehoda, požár, AMOK, teroristický útok...). Veškerí herci, kteří jsou v roli zúčastněných či dotčených osob, jsou velmi dobře proškolení a profesionálně naaranžováni (zranění jako zlomenina, krvácení, popáleniny...).

Autor Košťan (2017) ve své diplomové práci uvádí, že jedním z klíčových otázek současné PČR je nábor nových uchazečů do služebního poměru. Základním cílem je uchazeče vycvičit, zvýšit jeho kvalifikaci a tu následně udržovat, v nejlepším případě i rozvíjet. Hlavním předpokladem je vstřebání informací týkající se legislativy, oprávnění a povinností policisty a následnou aplikaci získaných poznatků v praxi během výkonu služby. Způsob vzdělání a přípravy je stanoven tak, aby absolvent přípravy mohl vykonávat úkoly v rámci služby na všech místech, kam může být služebně zařazen. Nejedná se pouze o přestupkové, správní nebo trestní řízení, ale uchazeči získávají vzdělání v oblasti dohledu nad bezpečností a plynulostí na pozemních komunikacích, bojového výcviku za účelem osvojení si používání donucovacích prostředků nebo použití zbraně nebo úkolů a činností jako základní složky IZS při řešení MU a krizových situací.

Dále uvedl, že z důvodu nízkého počtu pracovníků oddělení krizového řízení v roce 2017 pracovali 3 pracovníci, kteří mají na starosti čtyři územní odbory spadající do Krajského ředitelství policie Libereckého kraje (dále jen KŘP LK). Jeden krizový pracovník vykonává svou činnost na Územním odboru Česká Lípa. Po reorganizaci KŘP LK již nemá každý územní odbor svého pracovníka krizového řízení, jako tomu bylo dříve, a oblast krizového řízení je centrálně řízena z Krajského ředitelství policie v Liberci, kde bylo vytvořeno Oddělení krizového řízení. Tímto došlo k přerušení

bezprostředního kontaktu mezi pracovníky krizového řízení a policisty na jednotlivých obvodních odděleních policie a k úkolové a administrativní vytíženosti pracovníků krizového řízení. Autor se domnívá, že výše uvedené změny jsou příčinou absence jakéhokoli systematického a pravidelného proškolení vedoucích pracovníků a řadových policistů obvodních oddělení policie. Situaci by podle něj mohlo vyřešit přijetí dvou pracovníků na Oddělení krizového řízení KŘP LK a rozmístění pracovníků krizového řízení na jednotlivé územní odbory za účelem koordinace úkolů při řešení MU a proškolení policistů obvodních oddělení policie v problematice krizového řízení. Závažný problém nastává v případě neznalosti Typových činností složek IZS, kde je velitelem zásahu policista, který má zodpovědnost za zásah všech složek IZS. Neproškolení policisté v Typových činnostech složek IZS neznají svá oprávnění a v místě MU dochází k chaotické situaci, která má za následek prodloužení doby před poskytnutím účinné pomoci občanům a zásah složek IZS vypadá před veřejností neprofesionálně.

Komparací dat od různých autorů zjišťujeme, že se liší, vzhledem k tomu, že výzkumy byly prováděny u policistů v různých částech republiky, tedy zde se potvrzuje, že výcvik všech prvosledových hlídek není úplně totožný.

Co se týká druhé hypotézy, souvisí s ní také otázka č. 14, která se zabývá pochybení u zákroku proti nebezpečnému pachateli. 87,5 % respondentů uvedlo, že ne, kdy pouze jeden příslušník PMJ Praha a devět příslušníků prvosledové hlídky kraje Vysočina uvedli, že ano. Samozřejmě zde hraje velkou roli délka služebního poměru policisty u policie. Dále hraje velkou roli i věk, vzhledem k tomu, že služebně mladší policisté mají tendenci být aktivnější při zákroku, horlivější a postrádají rozvahu. Co se týče služebně mladších policistů, těm chybí praxe a zkušenosti, které nasbírají časem a účastí při samotných zákrocích. Důležitá je také povaha každého jednotlivce, i proto jsou výcviky postaveny tak, aby každý věděl, co má dělat a byl na stresovou situaci v rámci možností připraven.

Autor Dudaš (2014) ve své bakalářské práci také použil metodu dotazníkového šetření, kdy ve vyhodnocení uvedl, že 92,2% respondentů, že je schopno zvládnout značný psychický tlak, který na ně může působit při zákroku proti aktivnímu střelci. Zbýlých 7,8% odpovědělo, že tento tlak nezvládnou. Uvedl, že zatím žádný dotazovaný

policista z krajského ředitelství Olomouckého kraje se s takovým případem do roku 2014 nesetkal. Také z mnohých diskuzí s dotazovanými policisty na toto téma vzešlo, že nikdo přesně neví, jak by na takovou situaci reagoval. Zda by byl schopen zvládnout tlak, který na něj při takovém zákroku působí, popřípadě zdárně dokončit zákrok a racionálně uvažovat a jednat. Je pravděpodobné, že mnozí respondenti si nedovedou ani představit, co je v takovém zákroku čeká. Jediné, co může alespoň vzdáleně navodit podobnou atmosféru zákroku proti aktivnímu střelci, je kvalitně a podrobně připravený výcvik v podobě modelové situace. Takový výcvik se odehrává v reálném prostředí (škola, administrativní budova apod.), za využití značného počtu osob - figurantů. Při této modelové situaci jsou využity profesionální pomůcky a prostředky na maskování zranění, které jsou shodné s reálným zraněním. Vysoké procento schopnosti zvládnutí takovéto situace po psychické stránce spíše ukazuje na vlastní předpoklad respondentů zvládnutí, nebo přání zvládnout tento tlak.

Ve vyhodnocení Dudešek také uvádí, že v oblasti výcviku jsou minimální nedostatky. Po obsahové stránce je výcvik limitován zkušenostmi a důvtipem instruktorů, kteří připravují jednotlivé výcvikové bloky. V současné době výcvik zajišťují znalí, déle sloužící instruktoři, kteří mají dostatek zkušeností a nápadů, jak provádět kvalitní výcvik. Ten se přizpůsobuje a zaměřuje na potřeby policistů dle jejich služebního zařazení a specializace. Co se týče kondiční připravenosti policistů, v této oblasti narážíme na systémovou chybu, kdy není s kondiční přípravou vůbec počítáno, je zajištěna buď v rámci stávající časové dotace, nebo není vůbec. Dalším problémem je neochota vedoucích pracovníků uvolňovat policisty na výcvik a poskytovat jim další časovou dotaci k výcviku. K těmto problémům se připojují i nedostatky uvedené v předešlém odstavci, zejména chybějící kvalitní služební tělocvičny, posilovny a jiná sportoviště. V poslední řadě došlo zcela ke zrušení dotovaných bonusů k využití soukromých sportovišť a zařízení, které byly v minulosti pravidlem.

Autorka Střelečková (2016) se ve své bakalářské práci zabývala připraveností složek IZS na zásah proti nebezpečnému pachateli, ale i působením na psychiku policistů. Potvrdila, že nejen pracovníci záchranných sborů ale rovněž zdravotníci z urgentních nemocničních oddělení, bývají často opomíjenou skupinou ve smyslu psychologické péče o vlastní duševní zdraví. I když v posledních letech se úroveň a celkové povědomí o této problematice značně zlepšila. Právě tato cílová skupina je velmi ohroženou skupinou. Příslušníci IZS jsou totiž při své práci často konfrontováni s nejrůznějšími formami tělesného utrpení, násilnou smrtí, se zoufalstvím okolí

postižených osob ale i s pocity vlastní bezmoci v některých případech, kdy už není možné pomoci. Jsou často nuceni jednat pod tlakem a ve vypjatých situacích rozhodovat o úkonech často rozhodujících o životě zasažené osoby, a na to vše by měl být brán zřetel. Jistou psychickou zátěží může být rovněž riziko vlastního ohrožení při výkonu povolání (napadení, vlastní dopravní nehoda...). Tato forma stresu je o to zrádnější, že se jedná o stres kumulovaný, jelikož se do něj členové IZS dostávají opakovaně.

Námi dotazovaní respondenti, na otázku, zda je výcvik psychicky náročný, uvedli, v počtu 131, že je psychicky náročný, jeden z respondentů v odpovědi na volnou otázku č. 15, že je náročný vzhledem k tomu, že policisty připravuje na reálné situace.

Autor Košťan (2017) ve své diplomové práci uvádí, že jako příslušník PČR na místě mimořádné události pouze vykonával pěší hlídku. Proto se začal zajímat, zda je u PČR vypracovaná nějaká metodika upravující činnost a úkoly policisty na místě mimořádné události. Během své praxe u PČR zjistil, že je na samotném policistovi, aby se seznámil a naučil metodiku, jak na místě mimořádné události postupovat. Každý rok se ve službě setkává s několika mimořádnými událostmi a osobně je překvapený, že většina policistů neví, jaké jsou jejich úkoly na místě mimořádné události.

Dále uvedl, že z důvodu nízkého počtu pracovníků oddělení krizového řízení v roce 2017 pracovali 3 pracovníci, kteří mají na starosti čtyři územní odbory spadající do Krajského ředitelství policie Libereckého kraje. Jeden krizový pracovník vykonává svou činnost na Územním odboru Česká Lípa. Po reorganizaci KŘP LK již nemá každý územní odbor svého pracovníka krizového řízení, jako tomu bylo dříve, a oblast krizového řízení je centrálně řízena z Krajského ředitelství policie v Liberci, kde bylo vytvořeno Oddělení krizového řízení. Tímto došlo k přerušování bezprostředního kontaktu mezi pracovníky krizového řízení a policisty na jednotlivých obvodních odděleních policie a k úkolové a administrativní vytíženosti pracovníků krizového řízení. Autor se domnívá, že výše uvedené změny jsou příčinou absence jakéhokoliv systematického a pravidelného proškolení vedoucích pracovníků a řadových policistů obvodních oddělení policie. Situaci by podle něj mohlo vyřešit přijetí dvou pracovníků na Oddělení krizového řízení KŘP LK a rozmístění pracovníků krizového řízení na jednotlivé územní odbory za účelem koordinace úkolů při řešení MU a proškolení policistů obvodních oddělení policie v problematice krizového řízení. Závažný problém nastává v případě neznalosti Typových činností složek IZS, kde je velitelem zásahu policista, který má zodpovědnost za zásah všech složek IZS. Neproškolení policisté v Typových činnostech

složek IZS neznají svá oprávnění a v místě MU dochází k chaotické situaci, která má za následek prodloužení doby před poskytnutím účinné pomoci občanům a zásah složek IZS vypadá před veřejností neprofesionálně.

Dále jsme se v bakalářské práci zabývali hypotézou č. 3, čímž je tvrzení, že všem částem výcviku proti nebezpečnému pachateli je věnována stejná pozornost. S touto hypotézou souvisí otázka č. 7, které části výcviku by měla být věnována větší pozornost. Většina dotazovaných, 63,6 %, uvedla, že taktice. Víceméně se ale jednalo o vyrovnané odpovědi, kdy 56,4% respondentů uvedlo jako odpověď zdravotní, 50,9% respondentů odpovědělo donucovací prostředky a 38,2% odpovědělo střelby. V otázce č. 9, zda je některé části výcviku věnován příliš mnoho prostoru odpovědělo 87,3 % respondentů, že všem částem výcviku je věnován stejný prostor.

Policistům prvosledových hlídek se dle otázky č. 8 zdá nejpřínosnější pro výkon služby z hlediska výcviku taktika, což odpovědělo 76,4 % respondentů. 56,4 % dotazovaných odpovědělo donucovací prostředky, 49,1% si myslí, že je nejpřínosnější zdravotní a 40% se domnívá, že střelby, tedy ani u této otázky nebyly markantní výkyvy v odpovědích.

Autor Rokos (2018) se ve své bakalářské práci zabýval výcvikem policistů územního odboru (dále ÚO) Kladno na MU – útok aktivního střelce. Samotným cílem práce bylo zjištění stavu připravenosti konkrétních příslušníků ÚO Kladno na MU Amok z pohledu výcviku, četnosti nácviků, školení, vybavenosti a vyzbrojenosti. Rokos uvedl, že samotná účast na školení a výcviku na MU Amok je vysoká. Teoretického školení se zúčastnilo 92 % a praktického nácviku 90 % příslušníků ze 119 dotazovaných. Dosažení 100% účasti na těchto školeních lze snadno dosáhnout prací s podpisovými archy, sloužícími ke kontrole, kdo se těchto výcviků zúčastnil. Z těchto archů je nutno učinit vyhodnocení a dotyčné osoby, které se jej nezúčastnily, zařadit do následujícího školení či nácviku. To se dosud neděje. I přesto, že ke školení a výcviku dochází opakovaně a samotná účast se u jednotlivých příslušníků pohybuje podle dotazníkového šetření v rozmezí 1x–10x, stále se 10 % dotázaných příslušníků výcviku nikdy nezúčastnilo. Z dotazníkového šetření Rokose vyplynulo, že téměř třetina policistů se na skutečný zákrok při MU Amok necítí být připravena, což je alarmující zjištění. Zároveň v tom vidí určitý pokrok v porovnání s výsledky bakalářské práce od Dudeška, který řešil připravenost PČR na MU aktivního střelce v roce 2014. Data získal od policistů z celého krajského ředitelství Olomouckého

kraje, celkem pracoval s daty od 116 respondentů a na otázku připravenosti obdržel 77,6 % negativních odpovědí. Je tedy vidět posun ve vývoji připravenosti příslušníků PČR.

Autor Malenický se ve své výzkumné části své práce také zabýval otázkou, zda se policistům prvosledových hlídek zdá některá část výcviku nadbytečná, kdy jeho dopověďmi bylo zjištěno, že žádná část výcviku nadbytečná není a všem částem je věnováno stejně prostoru. Malenický se domnívá, že pro kvalitní personální zajištění výcviku je důležité, aby kvalita výcviku a profesionalita instruktorů byly ve vzájemné shodě. Zkušenosti ukazují, že ne každý kvalifikovaný instruktor dokáže znalosti zároveň dobře předávat. Je zapotřebí, aby byl kromě požadované kvalifikace, také dobrým pedagogem. Tato vazba samozřejmě platí i obráceně, neboť k čemu je výborný učitel, pokud není schopen dostatečně kvalifikovaně jím vyučovanou látku a dovednosti předvést. Na základě zpětné vazby získané tímto dotazníkovým šetřením se zdá, že práci instruktorů nelze téměř nic vytknout. Téměř 90 % dotazovaných policistů hodnotí instruktory výborně jak po stránce jejich kvalifikace, tak kvality. Domnívá se, že k tomuto faktu přispívá zejména to, že sami instruktoři se formou nejrůznějších školení a kurzů neustále vzdělávají. Nepřehlédnutelným přínosem je potom i to, že instruktoři jsou do přímého výkonu služby v rámci možností stále zařazováni. Ať už formou nasazení při bezpečnostních opatřeních v Pořádkové jednotce, antikonfliktního týmu, či součinností se službou kriminální policie a vyšetřování při nejrůznějších realizacích zadržování pachatelů trestné činnosti. Zároveň je pravidlem, že každý instruktor má v rámci měsíce možnost odsloužit směnu i přímo v PSH. Malenický je přesvědčen, že i tato skutečnost se odráží na kvalitě výcviku.

7 ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo přinést ucelený pohled na výcvik prvosledových hlídek, který je zaměřen proti nebezpečnému pachateli. Výcviky se neustále inovují a rozvíjejí a to nejen u nás, ale i v zahraničí. Teoretická část byla zaměřena i na základné termíny, které s tímto tématem souvisejí, především na prvosledové hlídky, jejich postavení v rámci policie, význam, výstroj a výzbroj.

Ve výzkumné části jsme od respondentů, kteří jsou u prvosledových hlídek zařazeni, zjistili, jak jsou s výcvikem spokojeni, které části výcviku jsou pro ně nejpodstatnější a naopak, zda jsou některé části výcviku nadbytečné. Pozornost byla také věnována instruktorům a jejich kvalifikaci. Dále jsme se věnovali porovnání výcviku mezi Středočeským krajem, krajem Vysočina a hl.m. Prahou (PMJ Praha), kdy bylo zjištěno, že nejvíce spokojeni s četností a obsahem výcviku jsou příslušníci PMJ Praha. Policisté prvosledových hlídek ve Středních Čechách a na Vysočině by přivítali častější výcviky i přes to, že se jim zdají fyzicky i psychicky náročné.

Policisté si uvědomují svoji zodpovědnost, kterou na sebe vzali při výběru tohoto povolání, proto k výcvikům přistupují zodpovědně. Uvědomují si, že i přes to, že se snaží být připraveni na všechny varianty, může dojít k situaci, kdy je zákrok neúspěšný a dojde ke zranění, případně i ke smrti pachatele, příslušníka nebo nezúčastněné osoby. Příprava na zákrok proto nespočívá jen ve fyzické připravenosti, ale také v umění včas zareagovat, rozhodnout se, být schopný bezprostředně ošetřit možné poranění a následně se po ukončení zákroku se stresovou situací vyrovnat. S tím souvisí samozřejmě i připravenost instruktorů, kteří výcvik vedou a jejich schopnost předat znalosti a dovednosti svým kolegům. Troufám si říci, dle své vlastní praxe i ze zjištěných informací v rámci vypracování bakalářské práce, že úroveň výcviku i kvalita policistů se stále zvyšuje.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

DP	Donucovací prostředky
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IZS	Integrovaný záchranný systém
MU	Mimořádná událost
OHS	Oddělení hlídkové služby
OSP	Oddělení služební přípravy
PČR	Policie České republiky
PMJ	Pohotovostní motorizovaná jednotka
PSH	Prvosledové hlídky
SPJ	Služba pořádkové policie
ŠPS	Školní policejní středisko
TB	Taktika Budova
TO	Taktika osoba
TV	Taktika vozidlo
ÚO	Územní odbor
VRZ	Výstražné zvukové a rozhlasové zařízení
ZPPP	Závazný pokyn policejního prezidenta

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BOCÁN, Jozef. *Prezentace prvosledových hlídek*. Policie [online]. Policejní prezidium ČR, 2016 [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/prezentace-prvosledovych-hlidek.aspx>
2. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forezní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-864-7386-4.
3. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forezní psychologie, ed. 2 uprav.*, Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 974-80-7380213-4.
4. DUDEŠEK, Martin. *Připravenost policistů České republiky na mimořádné události (aktivní střelec)*. Olomouc, 2014. Bakalářská práce, Univerzita Palackého v Olomouci. Katedra tělesné kultury. Vedoucí práce Doc. Ing. Jaromír Novák, CSc.
5. GREGOR, Milan. *Historie a současnost služby pořádkové policie od roku 1918*. Praha: Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky, 2017. ISBN:978-80-270-1521-4.
6. HARAŠTA, Ivo. *Prvosledové hlídky v rámci Policie České republiky*. Brno, 2018. Bakalářská práce, Vysoká škola Karla Engliš, a.s. Vedoucí práce doc. Ing. Ludvík Juříček, Ph.D.
7. KOŠŤAN, Jakub. *Odborná příprava policistů služebně zařazených na obvodních odděleních Policie Libereckého kraje k řešení krizových situací a mimořádných událostí*. Kladno, 2017. Diplomová práce, České vysoké učení technické v Praze. Fakulta biomedicínského inženýrství. Vedoucí práce Ing. Jiří Vaníček.
8. KOVÁRNÍK, Libor a Jozef TÓTH. *Policejní akce*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-807-2513-116.
9. MALENICKÝ, Martin. *Výcvik prvosledových hlídek Policie České republiky ve Středočeském kraji*. Praha, 2019. Diplomová práce, Policejní akademie České republiky v Praze, katedra služební přípravy. Vedoucí práce Ing. Aleš Blahut.
10. MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forezní psychologie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 296 s. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4580-0.

11. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016. 40, 60.
12. NAVRÁTIL, Stanislav a Jan MATTIOLI. *Problémové chování dětí a mládeže: [jak mu předcházet, jak ho eliminovat]*. Praha: Grada, 2011. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3672-3.
13. ROKOS, Josef. *Výcvik policistů územního odboru Kladno na mimořádnou událost – útok aktivního střelce*. Kladno, 2018. Bakalářská práce, České vysoké učení technické v Praze. Fakulta biomedicínského inženýrství. Vedoucí práce PhDr. Václav Adámek.
14. SEDLÁČEK, Tomáš. *Přípravenost Policie České republiky na zásah proti aktivnímu střelci*. Zlín, 2017. Diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta aplikované informatiky. Vedoucí práce doc. Ing. Jiří Gajdošík, CSc.
15. STĚLEČKOVÁ, Klára. *Přípravenost složek IZS na řešení problematiky aktivního střelce*. Kladno, 2017. Bakalářská práce, České vysoké učení technické v Praze. Fakulta biomedicínského inženýrství. Vedoucí práce MUDr. Et Bc. Dana Hlaváčková.
16. ŠTEINBACH, Miroslav. : *25 let policie České republiky 1991 – 2016*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016, ISBN 978-80-260-9597-2.
17. VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky: Police of the Czech Republic : pomáhat a chránit*. 2.vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010, 84 s. ISBN 978-80-254-7701-4.
18. W. KELLY, Raymond. *Active Shooter: Recommendations and Analysis for Risk Mitigation* [online]. In: New York: New York City Police Department, 2016, s.182 [cit. 2017-05-09]. Ke stažení dostupné z: <http://www.alicetraining.com/wp-content/uploads/2016/04/NYPD-Active-Shooter-Report.pdf>
19. ZÁMEK, David. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-429-9.
20. *Blesk.cz, Anders Breivik* [online]. *Blesk.cz*, 8. 2. 2012 až 10. 6. 2017 [cit. 16. 2. 2020] Dostupné z: <https://www.blesk.cz/anders-breivik>

21. Zlín idnes, Průběh mimořádné události [online]. Zlín.idnes, 2015 [cit. 21. 2. 2020]
Dostupné z: <https://zlin.idnes.cz/online.aspx?online=1005750&>
22. HZS, Typové činnosti [online]. Hzscr.cz, 2017 [cit. 25. 2. 2020] Dostupné z:
<http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>
23. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů [online]. [cit. 25. 2. 2020]. Dostupné z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>
24. STŘELBA V UHERSKÉM BRODĚ. TV Nova [online]. 2016 [cit. 2017-04-17].
Dostupné z: <http://tn.nova.cz/clanek/smutne-vyroci-pred-rokem-rozpoutalzdenek-k-masakr.html>

Právní předpisy, interní akty řízení Policie ČR a související dokumenty

1. *Katalogový soubor typových činností STČ- 14/IZS*, Typová činnost složek IZS Amok – útok aktivního střelce, Číslo jednací: MV-68191/PO-IZS-2013
2. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů
12. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpis
3. Zákon č. 239/2009 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
4. Závazný pokyn Policejního prezidenta č. 4/2009 Sb. o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obr. 1 – Věk respondentů

Obr. 2 – Délka služebního poměru u PČR

Obr. 3 – Délka služby u prvosledových hlídek

Obr. 4 – Zařazení v rámci krajského ředitelství

Obr. 5 – Dostatečnost výcviku prvosledových hlídek z hlediska jeho obsahu

Obr. 6 – Dostatečnost výcviku prvosledových hlídek z hlediska jeho četnosti

Obr. 7 – Části výcviku, kterým by měl být věnován větší prostor

Obr. 8 – Nejpřínosnější část výcviku pro výkon služby

Obr. 9 – Část výcviku, které je věnováno příliš mnoho prostoru

Obr. 10 – Provádění výcviku srozumitelnou a pochopitelnou formou

Obr. 11 – Kvalifikovanost instruktorů

Obr. 12 – Fyzická náročnost výcviků

Obr. 13 – Psychická náročnost výcviků

Obr. 14 – Pochybení při zákroku proti nebezpečnému pachateli

11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka č 1 Druhy výcviku – bloky služební přípravy prvosledových hlídek ve Středočeském kraji pro rok 2020

12 SEZNAM POUŽITÝCH PŘÍLOH

Příloha 1 – Dotazník

Příloha 1

Vážené dámy, vážení pánové,

jmenuji se Michal Kasl a jsem studentem třetího ročníku ČVUT v Praze, Fakulty biomedicínského inženýrství, oboru Plánování a řízení krizových situací. Chtěl bych Vás požádat o vyplnění dotazníku, který mi poslouží jako podkladový materiál pro zpracování bakalářské práce na téma „Výcvik policistů prvosledových hlídek na zákrok proti ozbrojenému útočníkovi“, kde se zaměřuji na prvosledové hlídky, jejich výcvik a činnost. Rád bych Vás upozornil, že dotazník je zcela anonymní a výsledky budou využity pouze za účelem zpracování bakalářské práce. U otázky č. 7, 8, 9 je možné zaškrtnout více odpovědí. Otázka č. 15 není povinná. Předem Vám děkuji za ochotu a čas věnovaný vyplnění dotazníku.

1. Věk

- 21 – 28 let
- 29 – 35 let
- 36 – 40 let
- 40 let a více

2. Délka služebního poměru u PČR

- Méně než 3 roky
- 3 – 8 let
- 9 – 15 let
- 15 let a více

3. Délka služby u prvosledových hlídek

- Méně než 1 rok
- 1 – 2 roky
- Více než 2 roky

4. Zařazení v rámci krajského ředitelství

- Hl.m. Praha
- Středočeský kraj
- Vysočina

5. Je výcvik dostatečný z hlediska jeho obsahu?
- Ano
  - Ne
6. Je výcvik náročný z hlediska četnosti?
- Ano
  - Ne
7. Které části výcviku by měl být věnován větší prostor?
- Střelby
  - Taktika
  - Zdravověda
  - Donucovací prostředky
8. Která část výcviku je pro výkon služby nejpřínosnější?
- Střelby
  - Taktika
  - Zdravověda
  - Donucovací prostředky
9. Je některé části výcviku věnováno zbytečně mnoho prostoru?
- Střelby
  - Taktika
  - Zdravověda
  - Donucovací prostředky
  - Všem částem je věnován adekvátní prostor
10. Je výcvik prováděn srozumitelnou a pochopitelnou formou?
- Ano
  - Ne

11. Jsou instruktoři dostatečně kvalifikováni?

- Ano
- Ne

12. Je výcvik náročný fyzicky

- Ano
- Ne

13. Je výcvik náročná psychicky?

- Ano
- Ne

14. Došlo někdy k pochybení u Vašeho zákroku proti nebezpečnému pachateli?

- Ano
- Ne

15. Vaše vlastní vyjádření k tématu